

Draudzes veikums savai baznīcai

► 5. lpp.

Latgales tīrumos pamazām atgriežas lini

► 6. lpp.

Studenti vasarā. Starp Īriju un Latviju

► 8. lpp.

Mūsējie – labākie jaunsargi valstī

● Latvijā labākā jaunsargu komanda vecākajā grupā: Daira Andrejeva, Rolands Putāns, Māris Vaivods, Nikolajs Šaškins, kas uzvarēja militārās daudzciņas sacensībās. Preiļu rajona pārstāvju sejas uzvarētāju smaids šeit vēl nav manāms, jo fotogrāfija tapa īsu brīdi pirms atklāšanas ceremonijas un pirms sacensībām. Jaunieši bija nopietni un lepnī, jo viņiem bija uzticēta karogu uzvilšana mastā. Foto: M.Rukosjuvs

Jaunsardzes sacensībās militārajā daudzciņā, uz ko pagājušajā nedēļā Preiļos ieradās 32 vecākās grupas komandas, pārliecinošu pirmo vietu ieguva Preiļu rajona jaunsargi. Komandas sastāvā startēja Daira Andrejeva un Māris Vaivods no Preiļu Valsts ģimnāzijas, Rolands Putāns no Aglonas un Nikolajs Šaškins no Rudzātu vidusskolas.

Izcīnot uzvaru valsts mērogā, Preiļu rajona jaunsargi ieguva tiesības pārstāvēt Latviju starptautiskajās jaunsargu sacensībās, kas augusta nogalē notiks Zviedrijā. Sacensības notika šķēršļu joslā, granātas mešanā, vasaras biatlonā, orientēšanās sportā. Šķēršļu joslā Daira un Nikolajs izcīnīja trešo vietu. Mārim šajā disciplīnā bija ceturtā, bet Rolandam – sestā vieta.

Vasaras biatlonā Daira meiteņu konkurencē ieguva pirmo, un līdz ar to individuālajā kopvērtējumā jaunieši starp meitenēm bija otrā vieta. Zēnu rezultātu kopvērtējumā Nikolajs ierindojās otrajā, Māris – desmitajā, Rolands – 16. vietā. Sacensībās militārajā daudzciņā piedalījās jaunsargi vecumā no 15 līdz 18 gadiem.

Komandu vērtējumā otro vietu ieguva Gulbenes, trešo – Lejasciema – 2 komanda. Taču Zviedrijas jaunsargiem Latvijas vai arī Zemessardzes 35. bataljona mācību bāzes apstākļi Badelkā, kur notika sacensības, likās sarežģīti. Zviedru jauniešu pirmā komanda ierindojās 26. vietā, bet otrā komanda noslēdza kopīgo sacensību dalībnieku sarakstu. Kā atzina sacensību organizators, Militārā dienesta iesaukšanas centra jaunsardzes pārvaldes Latgales nodaļas Preiļu jaunsardzes

instruktors Jānis Pintāns, iespējams, ka arī latviešiem aizjūras kaimiņzemē klāsies grūtāk, jo komandu gatavošanā ir būtiskas atšķirības. Mūsējie ir fiziski stiprāki, taču savukārt zviedri prot teicami strādāt komandā, un sacensības viņu valstī būs organizētas atbilstoši Zviedrijas prasībām par jaunatnes militāro audzināšanu.

Sacensību atklāšanā piedalījās Jaunsardzes pārvaldes priekšnieks majors Sergejs Cevers un Zemessardzes 2. novada komandieris majors Gunārs Ančs.

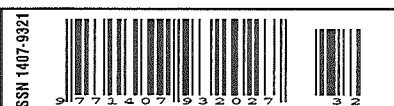
Individuālajiem uzvarētājiem un labākajām komandām bija sagādātas balvas – guļammaisi, gāzes plītnes un citas jaunsargiem derīgas mantas, ko sacensību noslēgumā pasniedza Zemessardzes 35. bataljona komandieris Donāts Valainis.

Daira Nikolajeva jaunsardzē nodarbojas jau trīs gadus.

Arī Rolandam Putānam jaunsarga stāžs ir trīs gadus ilgs, bet Māris Vaivods par jaunsargu kļuvis pirms sešiem, Nikolajs Šaškins – pirms četriem gadiem. Māris atzina, ka orientēšanās, šaušana, granātas mešana, skarbie nodarbi un sacensību apstākļi ir tieši tas, kas viņu pievelk. Šie seši gadi man ir devuši fizisko spēku, rūdījumu, iemācījuši būt izturīgam, viņš teica. Esmu apguvis orientēšanos, nebaidos no dažādiem šķēršļiem. Pērn Māris Latvijas komandas sastāvā piedalījās Baltijas militārajās spēlēs. Komanda ieguva pirmo vietu, bet Māris individuāli kopvērtējumā bija ceturtais labākais jaunsargs.

Komandu sacensībām sagatavoja Jānis Pintāns, kurš atzina, ka tagad, gatavojoties braucienam uz Zviedriju, nāksies pastrādāt vēl nopietnāk.

L.Rancāne

Uzmanību, trakumsērga!

VA «Sabiedrības veselības aģentūra» Rēzeknes filiāle Preiļos informē par apstiprinātu trakumsērgas perēkli Preiļu rajona Saunas pagasta Prikuļos. Vakcināciju pret trakumsērgu uzsākuši jau 25 cilvēki. Epidēmiskās izpēti laikā uz vakcināciju nosūtīti vēl 12 cilvēki.

Ja kāds ir bijis kontaktā ar slimajiem dzīvniekiem vai lietojis uzturā pienu no govīm, kas pēc tam nobeigušās, lūdzam nekavējoties griezties Preiļu poliklīnikas ķirurģijas kabinetā vai Preiļu slimnīcas uzņemšanas nodaļā, lai uzsāktu vakcināciju pret trakumsērgu.

Vēlreiz atgādinām, ka trakumsērga ir neārstējama slimība, un no saslimšanas var pasargāt tikai pilna vakcinācija.

Lūdzam nopietni uztvert šo situāciju.

D. Pliča,
epidemioloģe

Afrikāņu dejas un gospelkoris Preiļos

Redzēt afrikāņu tērpus, dejas, dzirdēt afrikāņu bungas, mūziku, stāstus, miklas un tikties ar pašiem izpildītājiem, — šāda iespēja būs visiem Preiļu iedzīvotājiem un citiem interesentiem 6. augustā. Kā informēja Preiļu Nevalstisko organizāciju centra direktore Ineta Liepniece, Preiļos ciemosies sabiedriska organizācija «Afrolatvīskā asociācija», kas apvieno afrikāņu izcelsmes cilvēkus Latvijā un arī tos, kam ir interese par Āfriku. Organizācijas mērķis ir iepazīstināt ar afrikāņu kultūru, kā arī veicināt iecietību un draudzību cilvēku starpā. Pārstāvji no «Afrolatvīskās asociācijas» apmeklēs vairākas pilsētas Latgalē, kurās ir daudzveidīga un bagāta kultūra. Par tādu atzīti arī Preiļi. Organizāciju pārstāvēs 60 dalībnieki, kas izteikuši vēlēšanos tikties ar nevalstiskajām organizācijām, skolēniem, studentiem, apmainīties idejām.

6. augustā no pulksten 13.00 līdz 15.00 laukumā pie Preiļu rajona padomes bez maksas būs iespējams vērot viesu sagatavoto programmu: afrikāņu tērpu skati, bangu un deju stundas, klausīties gospelkoris, afrikāņu pasakas un stāstus, miklas un spēles, mūziku.

L.Rancāne

Akceptē grozījumus Teritorijas plānošanas likumā

Ministru kabinets Satversmes 81. panta kārtībā konceptuāli atbalstīja noteikumu projektu «Grozījumi Teritorijas plānošanas likumā». Grozījumi paredz likumu papildināt ar normu, ka pašvaldība drīkst slēgt līgumu ar fizisko vai juridisko personu par detālplānojuma izstrādes finansēšanu.

Lai atrisinātu radušos situāciju, ka tikai 33% pašvaldību drīkst uzsākt detālplānojumu izstrādi, likums tiek papildināts ar normu, kas atļauj uzsākt detālplānojuma izstrādi saskaņā ar spēkā esošu rajona pašvaldības teritorijas plānojumu. Dotajā brīdī spēkā esoši rajonu pašvaldību teritoriju plānojumi ir 11 rajonos (42%). Noteikumu projektā iekļautā norma palielinās to pašvaldību skaitu, kurās ir iespēja izstrādāt detālplānojumu neesot spēkā vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam par 121 vietējām pašvaldībām.

Tāpat grozījumi paredz, ka izdevumi teritorijas plānošanai ir pašvaldības nepieciešamie izdevumi, un tos paredz pašvaldības budžetā, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus. Savukārt likuma 12. pants, kas reglamentē līguma par detālplānojuma izstrādes finansēšanu, ļauj pašvaldībām slēgt līgumu ar fizisko vai juridisko personu par detālplānojuma izstrādes finansēšanu. Šādā līgumā tiks paredzētas līgumslēdzēju pušu saistības, detālplānojuma izstrādes gaita un izstrādes finansēšanas kārtība.

I.Skrastiņa
Komunikācijas departamenta vadītāja

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Grupai «Cosmos» prognozē starptautisku karjeru

Populārās mūzikas jauno izpildītāju konkursā «Jaunais vilnis», kas no 28. jūlija līdz 1. augustam notika Jūrmalā, par uzvarētāju kļuvisi Latvijas grupa «Cosmos», kuras sniegumu konkursa trijās kārtās žūrija novērtēja ar 204 punktiem. Latvijas vokālā grupa «Cosmos» — Jānis Strazdiņš, Jānis Šipkēvics, Andris Sējāns, Jānis Ozols, Juris Lisenko un Reinis Sējāns — konkursa pirmajā kārtā dziedāja Raimonda Paula «Sikspārņa Fledermausa šūpuldziesmu», otrajā kārtā — Maikla Džeksona «Billie Jean», trešajā kārtā — Kārļa Lāča «Raģi Jūvī».

Populārās mūzikas jauno izpildītāju konkursā «Jaunais vilnis» žūrijas loceklis Igors Nikolajevs konkursa uzvarētājiem — latviešu vokālajai grupai «Cosmos» — prognozē starptautisku karjeru. Konkursa uzvarētāji saņēma «Kristāla vilni», diplomu un naudas balvas: par 1. vietu — 25 000 ASV dolāru (13 525 latu), par 2. vietu — 20 000 dolāru (10 820 latu), par 3. vietu — 15 000 dolāru (8115 latu).

Konkursantu sniegumu vērtēja žūrija, kuras līdzpriekšsēdētāji ir Pauls un Krutojs. Žūrijas sastāvā bija arī komponists Vladimirs Mateckis, komponisti un izpildītāji Nikolajevs, Leonīds Agutins, dziedātāja Laima Vaikule, kā arī Lielbritānijas kompānijas «SBM» producentis Stīvs Laiens. Konkursantu atlasei tika iesniegti vairāk nekā 5000 audioierakstu, uz pusfinālu Maskavā tika uzaicināti 80 jaunie izpildītāji. Konkursa finālā Jūrmalā piedalījās 15 izpildītāji no 13 valstīm.

Pirmajā pusgadā samazinājies Latvijas iedzīvotāju skaits

Gada pirmajos sešos mēnešos Latvijas iedzīvotāju skaits samazinājies par 6800 cilvēkiem, liecina Centrālās statistikas pārvaldes apkopotie dati. Pērn pirmajā pusgadā Latvijas iedzīvotāju skaits saruka par 6700 cilvēkiem, ziņo LETA. Šī gada pirmajos sešos mēnešos Latvijā piedzimuši 10 230 bērni, tas ir par 104 bērniem mazāk nekā pērn gada pirmajā pusē. Savukārt mirušo skaits šā gada pirmajā pusgadā sasniedzis 16 690 cilvēku, tas ir par 75 cilvēkiem vairāk nekā pērn pirmajā pusgadā.

Mirušo skaitam par 6460 cilvēkiem pārsniedzot dzimušo skaitu, dabiskais pieaugums Latvijā saglabājies negatīvs. Negatīvs ir arī migrācijas saldo, jo no Latvijas aizbrauc vairāk iedzīvotāju nekā iebrauc, lai apmestos uz dzīvi mūsu valstī. Šā gada pirmajos sešos mēnešos Latviju pametuši 1210 cilvēki, bet Latvijā iebraukuši 693 cilvēki.

Gada pirmajos sešos mēnešos Latvijā reģistrētas 3618 laulības.

Jūnijs Latvijā — aukstākais pēdējos desmit gados

Gaisa temperatūra Latvijā jūnijā bijusi 1,3 grādus zemāka par normu, un tas kļuvis par aukstāko līepu mēnesi pēdējo desmit gadu laikā, vēsta Latvijas Hidrometeoroloģijas aģentūra. Mēneša vidējā gaisa temperatūra bijusi 14,5 grādi. Vēl aukstāk nekā šogad jūnijā bijis 1993. un 1994. gadā, bet pēdējos 80 gados visaukstākais laiks jūnijā bijis 1928. gadā, kad mēneša vidējā gaisa temperatūra Latvijā bija 4,8 grādus zem normas. Vissiltākais jūnijs Latvijā bijis 1999. gadā, kad mēneša vidējā gaisa temperatūra bija 3,5 grādus virs normas. Pagājušā gada jūnijs bija par 0,6 grādiem vēsāks nekā parasti. Nokrišņu daudzums jūnijā par 52% pārsniedza normu, tādējādi tas kļuvis par desmito vislietaināko jūniju Latvijā pēdējos 80 gados. 1928. gada jūnijs bijis ne tikai visaukstākais, bet arī visbagātākais ar lietu — tā nokrišņu daudzums pārsniedza normu par 240%. Vismazāk nokrišņu — tikai 35% no normas — bijis 1969. gada jūnijā. Lietains bijis arī 2001. un 2002. gada jūnijs, bet 2003. gada jūnijs savukārt ierindojās vissausāko jūniju otrajā desmitā. Visvairāk nokrišņu bija Latvijas dienvidaustrumu daļā. Vismazāk nokrišņu bija Baltijas jūras piekrastes rajonos — Pāvilstā tikai apmēram puse no mēneša normas.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

DER ZINĀT

Internet mājas lapu uzturēšana serveros

Jūsu jaunradītā mājas lapa bez publiskas apskates iespējas nav saņiegusi iepriekš uzstādīto mērķi. Lai kāds arī būtu mājas lapu dizains un saturs, tās vieno kopīga pazīme — ir nepieciešama vieta, kur izvietot savas mājas lapas.

Tehniskajā žargonā šādu pakalpojumu sauc par hostingu (tulkojumā no angļu valodas «izvietošana»). Mājas lapas tiek izvietotas jaudīgos serveros, kas ir nokonfigurēti tā, lai glabātu datus un būtu pieejami citiem lietotājiem globālajā tīmeklī.

Tehniski servera darbību spēj nodrošināt jebkurš dators, kas ir pieslēgts Internetam un aprīkots ar noteiktām datorprogrammām, bet profesionāli serveru darbības būtība ir atšķirīga. Lai sniegtu kvalitatīvu pakalpojumu, ir nepieciešami sekojoši priekšnoteikumi: jaudīgs serveris, datu rezerves kopijas veidošanas sistēma, tehniskais un palīdzības dienests, datu bāzu un citu servera aplikāciju pieejamība. Jebkurš priekšnoteikums ir svarīgs, kā arī cena un kvalitāte ir atkarīga no noteikta parametra esamības.

Īpaša uzmanība ir jāpievērš datu aizsardzībai serverī. Tas ir vitāli kompānijām, kas uztur svarīgas datu bāzes ar klientu rekvizītiem, citu biz-

Servera īpašnieku Internet adreses un pakalpojumu izmaksas			
Servera īpašnieks	Vieta uz servera (Mb)	Cena (Ls) ar PVN mēnesī	1 Mb cena (Ls) ar PVN mēnesī
www.serveris.lv	50	5,89	0,12
www.apollo.lv	20	8,00	0,40
www.lanet.lv	50	9,98	0,20
www.deac.lv	20	10,00	0,50
www.dives.lv	20	10,00	0,50
www.internet.lv	1	1,00	1,00
www.ipasaule.lv	5	5,00	1,00
www.city.lv	15	5,00	0,33
www.ema.lv	25	2,20	0,09
www.aktualnet.lv	5	5,98	1,20

nesa un inovāciju menedžmenta informāciju.

Mājas lapām vizītkartēm un mājas lapām, kas nepretendē uz korporatīvā stila labākajiem paraugiem, var izvēlēties bezmaksas hostingu. Latvijā darbojas vairākas kompānijas, kas piedāvā tāda veida serverus.

Piemēram, www.no.lv; <http://free.eclub.lv/>; www.times.lv. Galvenais nosacījums šāda veida sadarbībai ir servera īpašnieka norādīto reklāmas banneru izvietošana jūsu mājas lapās. Jāņem vērā arī fakts, ka bezmaksas serveru īpašnieki nenes nekādu atbildību par datu drošību un serveru darbības nepārtrauktību, datu atjaunošanu jums vēlamajā laikā. Bezmaksas serveru īpašnieki nav ieinteresēti ieguldīt investīcijas programmatūras atjaunošanā, tādēļ bieži vien jūsu vēlamie uzstādījumi un interaktīvie rīki nedarbosies bezmaksas servera vidē.

Nav gatavas receptes, kā izvēlēties vislabāko hostinga kompāniju. Jāorientējas piedāvājumā, izejot no korporatīvajām interesēm, pakalpojumu klāsta un mājas lapas administrācijas rīkiem. Domāju, ka pieņemt lēmumu palīdzēs atsauksmes no kolēģiem, draugiem. Servera īpašnieks pēc pieprasījuma arī sagādās pozitīvas atsauksmes un piedāvās elastīgus apmaksas un atlaižu noteikumus.

Neskatoties uz lielo konkurenci, mājas lapas izvietošana ir individuāla lieta un ir atkarīga no daudziem faktoriem. Ieskatam redzamajā tabulā ir apkopotas populārāko hostinga kompāniju pakalpojumu izmaksas.

Tabulā ir redzamas kopējās tirgus izmaksu tendences un struktūra. Katram servera īpašniekam ir savi papildus servisi, ko tas piedāvā, tādēļ cena dažos gadījumos nav noteicošais faktors.

Praksē pastāv gadījums, kad Internet un servera pakalpojumu provaiders ir vienā personā. Šajā gadījumā klientam tiek piedāvāts par vienu maksājumu izmantot veselu pakalpojumu paketi — Internet pieslēgums + Internet mājas lapas izvietošana.

Sīkāku informāciju par serveru pakalpojumiem jūs varat iegūt tabulā uzrādīto kompāniju mājas lapās. Pieprasiet izskaidrot jebkuru sīkumu un atcerieties, ka patērētājam vienmēr ir taisnība. Latvijā hostingu kompāniju konkurence ir pietiekoši liela, lai gala rezultātā atrastu vēlamo kompromisu starp cenu un kvalitāti.

Nākamajā reizē — rakstu sērijas noslēgumā par jaunās ekonomikas pamatprincipiem un sagaidāmajiem rezultātiem.

M.sc.soc. Ā.Elsts
aris.elsts@novadnieks.lv

LĪVĀNU NOVADA DOMĒ

Līvānu novada domes sēde notika 29. jūlijā.

Rūpju bērniem būs ērtākas telpas

«Baltajai mājai» atļauts pārplānot dzīvokli Zaļajā ielā 10-16, kas paredzēts dienas aprūpes centra bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem vajadzībām.

Centra laukumā būvēs tirdzniecības centru

Uzņēmējam Pēterim Jefimovam atļauts nojaukt saimniecības ēkas Centra laukumā 1 un veikt tirdzniecības centra būvniecības darbus Centra laukumā 1 un Rīgas ielā 88, ņemot vērā publiskās apspriešanas rezultātus.

Būvniecības darbi jāveic periodā no 2005. gada 1. jūnija līdz 2007. gada 1. jūnijam. Īpašniekam jānodrošina arī 20 autostāvvietas (uz savas un nomātās teritorijas) un teritorijas apgaismojums.

Par centra būvniecības nepieciešamību tika rīkota pub-

liskā apspriešana, kurā savu viedokli izteica 39 cilvēki. Vairums viedokļu ir pozitīvi, taču ar noteikumu, ka laukums netiek apbūvēts, ko arī nav plānots darīt. Jāsaglabā transporta kustība pa laukumu un piebraukšanas iespējas pie īpašumiem šajā laukumā. Negatīvu viedokli paudusi daļa apkārtnējo veikalu īpašnieku un darbinieku, jo centra būvniecība var veicināt darba vietu samazināšanu tajos.

Jaunās ģimenes izmanto iespējas

Četras jaunās ģimenes iekļautas pašvaldības palīdzības reģistrā jauno ģimeņu dzīvokļu jautājumu risināšanai. Daudzi jaunie pāri izmanto šo iespēju, ko piedāvā pašvaldība. Salīdzinot ar pagājušā gada pirmo pusgadu, šogad palielinājies arī noslēgto laulību skaits Līvānu novadā. 2003. gada 1. pusgadā to bija 16, šogad — 23. Jaunieši neslēpj, ka viens no iemesliem oficiālai attiecību sakārtošanai ir iespēja pretendēt uz pašvaldības piešķirtu dzīvok-

li gadījumā, ja nevienam no jaunlaulātajiem nav atsevišķa dzīvokļa.

Ievēl bāriņtiesas locekļus

Par novada bāriņtiesas priekšsēdētāju uz 5 gadiem ievēlēja Marija Jansone, kas arī iepriekš bija šajā amatā. Par bāriņtiesas locekļiem uz 5 gadiem ievēlāti: Ruta Petrovska, Kornēlija Ivanova un Ineta Bogdanoviča. No iepriekšējā sastāva ievēlēti divi — M.Jansone un K.Ivanova. Viens no iepriekšējā sastāva locekļiem neiesniedza savu kandidātūru, bet vēl vienam bāriņtiesas loceklim turpinās pilnvaru termiņš.

Līvānu slimnīcai perspektīvās attīstības plāns

Pirmajā redakcijā apstiprināts Līvānu slimnīcas perspektīvās attīstības plāns. Kā viens no slimnīcas nākotnes attīstības variantiem varētu būt Līvānu novada veselības aprūpes un ārstniecības

centrs, kas sniegtu diennakts neatliekamās palīdzības pakalpojumus, nodrošinātu dažādu speciālistu pieejamību, attīstītu tālāk diagnostikas nodaļu, piedāvātu rehabilitācijas pakalpojumus. Ārstniecībā akcents varētu tikt likts uz hronisko slimnieku aprūpi, paliatīvo, mājas aprūpi un cita veida ārstniecību. Ārstniecības iestādei šobrīd ir grūti plānot darbu ilgtermiņā, jo nav zināma valsts un Veselības ministrijas stratēģija attiecībā uz mazajām slimnīcām.

Būs teritorijas plānojums

Dome slēgs līgumu ar SIA «Grupa - 93» par par Līvānu novada un Līvānu pilsētas teritorijas plānojuma izstrādi par summu Ls 26,9 tūkst. (no summas 17,3 tūkst. paredzēti no 2005. gada pašvaldības budžeta, bet Ls 9 tūkst. piešķirusi valsts). Plānojums būs gatavs 2005. gada sākumā.

G.Kraukle,
Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste

OTRDIENAS
INTERVIJA

Saruna ar JANĪNU KURSĪTI notiek nedaudz steidzīgā atmosfērā, jo viņa savas grupas pārstāvjus informē, ka būs brīva apmēram pēc četrdesmit minūtēm. Kad šis laiks ir garām, vienojamies vēl par pusstundu, un arī tā aizrit nemanot. Vai ar speciālisti filoloģijas jomā, habilitētu filoloģijas doktoru, Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķi, Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultātes dekāni kopš 1999. gada, astoņu grāmatu, to skaitā Dzejas vārdnīcas (2002. gads) autori, mitoloģijas, folkloras, literatūras, kultūrvēstures, fotogrāfijas pētnieci, pasniedzēju, kas lasa lekcijas par latviešu dzeju, folkloru, baltu un somugru mitoloģiju, ornamentiku, sarunu maz var ierobežot stundā vai divās? Janīna Kursīte ir lasījusi lekcijas arī Rietummičiganas universitātē Kalamazū, darbojas Valsts valodas komisijā. Literatūrzinātnieces plašo skatījumu uz visām lietām grūti ielikt tradicionālās intervijas rāmjos. Tāpēc šajā sarunā vairāk pieskārieties tam, kādēļ Janīna Kursīte pašlaik atrodas Vārkavas novadā. Janīna Kursīte ir mūsu novadniece, kuras bērnība aizritējusi Arendoles apkārtnē.

Dod, Dievs, mūsu bagāžu mums pašiem saturēt

— Jūs nekautrējaties lietot terminu «latgaļu valoda», bet vēl pirms kāda gada, pasaules mazo valodu nedēļā, kāda augstu amatu ieņemša valodniece uz manu jautājumu, vai kaut kas tiek darīts arī latgaļu valodas aizsardzībai, atļāvās augstprātīgi atbildēt, ka latgaļiem neesot valodas, bet tikai dialekts.

— Domāju, ka mēs paši Latvijā, jau sākot no Ulmaņa laikiem, sašaurinājām latviešu valodas jēdzienu, nosakot, ka tā, lūk, ir pareizā, literārā valoda, bet tās — izloksnes. Pasaulē tagad valda tendence, ka ar lielām pūlēm tiek meklētas saglabājušos izloksņu īpatnības. Latgalē tās joprojām ir bagātīgas. Un tāpēc nenovērtēt to, par ko tagad saka «reģionālā valoda», un tās bagātību būtu tas pats, kas staigāt tērptiem krāšņos papīros un neredzēt, ka blakus glabājas īsts apģērba gabals.

Latgaliešu valoda ir dzīva. Tajā tāpat ienāk arī vesela rinda jaunu vārdu. Piemēram, latviešu valodā lieto «mobilais telefons», bet latgaļi izdomājuši trāpīgus jaunvārdus — «kuļdiniks», vai arī «kabatniks».

Ir daudz pusaizmirstu latgaliešu vārdu, kas varētu noderēt visai latviešu valodai.

Darbojoties valsts valodas komisijā, esmu domājusi par to, kā atrast un parādīt katras Latvijas valodas, pat vismazākās izloksnes bagātību. Uzņēmām divas filmas par valodu. Esmu autore to scenārijiem. Ar Filoloģijas fakultātes studentiem kopš šī gada sākuma veic mēnesī veidojam raidījumu «Valodo novados». Apmeklējām Sēliju, Kurzemi, Vidzemi. Ap Jāņu laiku bijām Malnavā, Mērdzenē, Dagdā, Bozovā. Tie studenti, kas nav latgalieši, jutās tik apburti no latgaļu valodas, ka pa šo laiku līdz ekspedīcijai uz Vārkavu paspējuši daļēji iemācīties latgaliski runāt. Viņi ar sajūsmu klausās gados vecos iedzīvotājus, kas runā latgaliski. Ja cilvēks savā vidē runā ne tajā valodā, kas nav dzimtā, viņa valoda zaudē krāsainību. Arendolē apmeklējām Reģinu Bramani. Ja viņas nostāsti par apkārtnes iedzīvotājiem ar savu humoru, ar savu traģiku tiktu pārstāstīti literārajā valodā, pazustu puse no stāstījuma gara. Valodas dvēsele nav izteicama mērvienībās. Lai valoda attīstītos, tai vajadzīga izloksņu palīdzība. Citos Latvijas novados izloksnes lielā mērā jau ir zudušas. Latgalieši ir saglabājuši savu valodu. Diemžēl man jāizsaka pārmetums jaunajai paaudzei. Mūsu «čiulji», kas atbraukuši no Rīgas, cenšas ar vietējiem jauniešiem runāt latgaliski, bet viņi atbild latviešu valodā. Tātad vai nu skolā, vai ģimenē tiek veidots uzskats, ka runāt literārajā valodā ir prestižāk. Jāmēģina tikt pāri šādam mazvērtības kompleksam.

— Ja ir kaut nelielas zināšanas vēsturē, tad latgaļiem nav ne mazākā iemesla justies mazvērtīgiem.

● Mūsu tautai ir liels garīgais mantojums, un dod, Dievs, lai pietiktu prāta un spēka to pašiem saturēt un neizniekot. Literatūrzinātniece Janīna Kursīte uzskata, ka tas ir darāms arī katram no mums — pierakstīt māju vārdus, atmiņu stāstījumus, ticējumus, sapņus, paražas un visu pārējo, kas izsakāms ar vārdu. Un nodot to jaunajai paaudzei. Foto: M. Rukosuļevs

— Protams. Krievzemes hronikās minēta Lettigola, kas stiepās līdz pat Maskavai. Tur joprojām vietvārdos saglabājušies latgaļu vārdi. Starp citu, krievu valodnieki bija tie, kas palīdzēja parādīt baltu valodas senumu un aizstāv teoriju, ka no baltu valodas atdalījās slāvu dialekti.

— Kas jūs pievērta tik dziļai valodas izpētei un kas vispār deva impulsu šādam pavērsienam dzīves ceļā — pievērsties latviešu valodai? Esam taču padomju laika produkts, un skolā mācījāmies, ka visvecākā, vispareizākā, lielākā un varenākā ir kāda cita valoda.

— Manī plašāku un citādāku skatījumu uz pasauli pavēra studijas Tartu universitātē Igaunijā, kas padomju laikā tika uzskatīta, un ne bez pamata, par brīvāko augstskolu visā Padomju Savienībā. Tartu universitātes diploms visos laikos ir bijis starptautiski atzīts. Tās pasniedzēju vidū bija daudz augsti izglītotu ebreju, kurus neņēma pretī ne Leningradā, ne Maskavā. Starp kursa biedriem bija daudz disidentu, kas nevarēja studēt savu republiku augstskolās. Ar mani bija līdzīgi. Pēc skrejlapu izplatīšanas Līvānu 1. vidusskolā, ko, iestājoties par latviešu valodu, ar skolasbiedriem bijām sagatavojuši kopā, ceļš uz Latvijas augstskolām man bija slēgts. Tartu bija ļoti erudīti pasniedzēji, gudri studenti, — tā bija īsta bagātību krātuve, no kuras smelties. Tajā valdīja brīvības un atvērtības gars. Arī manas pirmās skolas — Amuļu astoņgadīgā skola, Līvānu 1. vidusskola bija ļoti jaukas mācību iestādes ar gaišiem skolotājiem. Kontakti ar trimdniekiem deviņdesmitajos gados deva priekšstatu par to, kas šķir un kas

apvieno Rietumus un Austrumus. Kā liela dzīves skola, kas man deva daudz zināšanu, bija sastapšanās ar daudziem bijušajiem ieslodzītajiem un izsūtītajiem, kuri dalījās savā bagātajā dzīves pieredzē.

Tāpēc arī ir tik svarīgi braukt ekspedīcijās. Bērni nemēdz daudz klausīties savās vecmammās, — nav laika, un bez tam liekas, ka vecmammas un vectēvi dzīvos mūžīgi, gan jau paspēs iegaumēt viņu stāstīto. Bet, kad ekspedīcijas laikā aiziet pie sveša vectēva un vecmammās, pie tam neviena nepiespiesti, jaunieši skatās un klausās valējām mutēm un ausīm.

— Kas rīko šīs ekspedīcijas un ko jūs tajās pētāt?

— Ekspedīcija notiek mūsu gatavotā projekta ietvaros, to šodag sponsorē Kultūrkapitāla fonds. Finansētājs katru gadu ir cits. Mēs pētām tautas dziedniecības un tautas aizsardzības tradīcijas, kas ietilpst folklorā. Kādreiz uzskatījām, ka folklorā ir tikai tautas dziesmas, pasakas, teikas, taču tā ir arī visi ticējumi, buramvārdi, sapņi, ko mēs sapņojam. Vācam arī fotogrāfijas, jo tās tāpat kā folklorā atklāj ļoti bagātu priekšstatu par savu laiku. Kas grupas bildē sēž centrā, uz kuriem lūkojas, ko un kā tur rokās, kāds ir apģērbs. Ne par velti saka, — fotoaparāta maģiskā acs.

Uz Vārkavas novadu ir atbraukuši 25 studenti. Tikāmies ar Arendoles un arī apkārtnes iedzīvotājiem Kursišos, Sutros un citās vietās. Ekspedīcijas viņiem sniedz daudz vairāk zināšanu, nekā desmitiem izlasītu grāmatu. Visi ir sajūsmā par latgaļu raksturu, sirsnību, atvērtību.

Cilvēki tiek intervēti viņu vidē. Ļoti grūti ir intervēt daudzstāvu

mājās, kur cilvēks iespiests kaut kādos standartos. Pie cilvēka viņa mājās saruna rosās vieglāk. Sāc runāt par dārzu, par puķēm, ko viņš iekopis, par zīmēm, kas redzamas uz viņa mājas, un ko tās nozīmē. Ar tām parādās gan seni ticējumi par aizsardzību, gan priekšstati par tautas kristietību.

— Vai mūsdienu cilvēki zina kaut ko no tā, ko zināja viņu senči par pašsardzību?

— Kāpēc pie mājām senāk obligāti bija jāstāda pilādzis? Lai pērkonis neiespētu pašā mājā. Štādīja paeļģus, lai aizsargātu pret ļaunajiem gariem. Dievkociņu, kas bija kā mājas gars.

Cilvēki zināja, ka, lai mājā un cilvēkiem, kas tur dzīvo, būtu svētība, jāieliek labs, svētīgs pamats. Neuzlikt to uz āderes. Ievērot arī kristietības likumus, — māju iesvētīt, uzrakstīt uz durvīm «K + M + B».

Ir arī tādas lietas, par kurām pirmajā brīdī mēdz teikt, ka tā ir pūšošana, pestēšana, ka šie cilvēki ir burvji vai kaut kas tam līdzīgs. Tomēr nevajadzētu mest visu pār vienu kārti. Ir tautas dziedniecības tradīcijas ar zālīšu lietošanu, aizsardzība, un ir melnā maģija. Mūsdienās cilvēki nereti ļoti viegli pārkāpj šo robežu. Vieglu roku noliek kādu nešļavu pie otra durvīm, nepadomājot, ka tas lāsts, ko viņš uzlika citam, atnāks atpakaļ pār paša bērniem un mazbērniem. Nedrīkst pārkāpt to robežu, ka tikai Dievs var kādu sodīt par viņa nodarījumiem. Dievs visu noliek savās vietās, un cilvēkam pašam nevajag uzņemties atbildību. Nevajag jau sitētjam pagriezt otru vaigu, ir jāaizstāvas, bet ne jau tā, ka tu mēģini viņu iznīcināt.

Cilvēkam ir jāzina arī elemen-

tāras pašsardzības lietas. Tautas aizsardzības zināšanas nevajadzētu pretstatīt katolicismam. Cilvēks reizēm domā, ak, tas viss ir tikai pūšošana. Pats sevi pasargāt neprot, pie daktera arī iķbrīdi neaizskriesi, un kad jau galīgi mutē smeļas ūdens, tad steidzas pie melnajiem vārdotājiem, pie ekstrasesiem.

Esmu pētījusi šī lietas par aizsardzību. Ir labi, ka mājai ir dubulta aizsardzība. Tā ir mācītāja iesvētīta un apzīmēta ar krustiņiem, mājās glabājas svētīta svece, svētītais ūdens, Agates maize, un pie tās aug arī pilādzis ar maģiskajām ļaunuma atvairīšanas spējām. Katram katolim pirmā aizsardzības lieta ir arī līdznēsamajais rožukronis, bet citam varbūt vairāk palīdz dzintars. Ir lietas, ko nevaram izskaidrot, un varbūt tas nemaz nav vajadzīgs. Tāpat kā, piemēram, par enerģiju. Ir cilvēki, kuru klātbūtne mūs nomāc, kuri visu laiku it kā trinas gar tevi, grib pieskarties, ne no šā, ne no tā uzbrūk. Tu apjūc, un šajā brīdī viņš no tevis paņem enerģiju. Pēc saskarmes ar tādu jūties bez spēka un iztukšots.

Mums nevajag izmantot svešas aizsardzības sistēmas un savas mājas pārkārtot pēc japāņu vai vēl kādu citu tautu priekšstatiem, kļūt atkarīgiem no svešas enerģijas. Mūsu senčiem ir bijušas tikpat plašas zināšanas savu māju un sevis aizsargāšanai, kas piemērotas savai videi.

— Kāds sakars sapņiem ar folkloru?

— Arī sapņi pieder folklorai. Runājot par sapņiem, jāteic, ka nevajag jau ticēt visiem pēc kārtas. Bet vismaz katrs desmitais cilvēks noteiktos dzīves brīžos redz brīdinošus sapņus. Kas tos sūta? Vieni domā, ka tie ir palīdzīgi gari, dievības, kas brīdina, citi, — ka mūsu mirušie senči. Acīmredzot, ir sapņi, kuros jāieklausās.

Varētu teikt, kāds sakars apsveikuma kartiņai dzimšanas vai kāzu dienā ar folkloru? Tā ir ikdienas maģija. Mēs taču zinām, cik patīkami no tuva un mīļa cilvēka saņemt apsveikumu, ja tas nav trafaretais — laimīgu jauno gadu, bet vēl ar kādu no sevis klāt pievienotu labu vārdu. Tie iedod spēku.

— Vai mūsdienu materiālajā pasaulē, kad jaunatne priekšroku dod profesijām, kurās paredzams lielāks atalgojums, ir daudz to, kuri izvēlas filoloģiju?

— Ir pietiekoši daudz ļoti labu studentu. Pēdējos gados uz mūsu fakultāti dodas pat puīši. Tradicionālā kultūra, folklorā ļoti cieši saistās ar lauku tūrisma. Ar jaunu pirti vien, ja neko nezināsi par pirts ticējumiem, tūristus nepievilināsi. Arī projektu neuzrakstīt un Eiropas atbalstu nedabūt. Jauniešiem, kam patīk vārda spēks, ir jāizvēlas filoloģija. Arī ar to var veidot biznesu ne sliktāk kā citās nozarēs.

NOTIKUMU KALEIDOSKOPS

Papildinājums vēsturiskajai ekspozīcijai

Latgales mākslas un amatniecības centrs Līvānos šī gada pavasarī guvis ievēribu gan tūristu, gan vietējo iedzīvotāju vidū. Tas pievelk ar savu attieksmi pret vidi, ar to, ka harmoniski iekļaujas Daugavas ainavā un arī, protams, ar cilvēku veikumu. Centrā jau notikušas vairākas izstādes, dažādi pasākumi. Ar interesi ciemiņi aplūko arī vēsturisko ekspozīciju «Amatnieki Latgalē», kas iekārtota muižas klētī, un kurā var iepazīties ar seno podnieku, kaļēju, kokamatnieku, audēju, izšuvēju darbiem.

Vietējie iedzīvotāji nereti centra darbiniekus patiekami pārsteidz ar dāvinājumiem. Pašu mājās ilgi glabātas lietas tiek nodotas vispārējai apskatei un ir interesents papildinājums kopīgajai ekspozīcijai.

Viens no pēdējiem šādiem dāvinājumiem

bija 20. gadsimta sākumā darināta pūra skapja durvis, kas bagātīgi rotātas ar kokgriezumiem. Šo priekšmetu dāvināja Līvānu iedzīvotāja Bronislava Kozinda. Latgales mākslas un amatniecības centra direktore Ilze Griezāne «Novadniekam» pastāstīja, ka durvis ir labi saglabājušās, tās tiks pievienotas amatnieku darbu ekspozīcijai. Noskaidrots, ka mēbeli gatavojis pagājušā gadsimta pirmajā pusē Līvānos slavenais daiļamatnieks Ērglis. Tas ir bijis Bronislavas Kozindas mātes pūra skapis.

Tomēr, kā atzina Ilze Griezāne, problēmas rada tādi dāvinājumi, kuriem nepieciešama restaurācija. Atjaunošana izmaksā ļoti dārgi, bet centram šādam nolūkam līdzekļu nav. Tāpēc vienam otram dāvinātājam nākas saņemt atteikumu, jo stipri nolietotu vecu priekšmetu saglabāšanu un atjaunošanu centrs nevar atļauties.

Pasaules bērnu gleznas Līvānu novada domē

Līvānu novada domes ēkas 1. un 2. stāva gaitenīs iespējams aplūkot pasaules bērnu gleznojumus. Šādu iespēju piedāvā Līvānu mākslas skola, kuras fondos glabājas vispasaules bērnu mākslas projekts «Child Art 2000». Izstāde «Pasaules bērnu māksla» būs skatāma līdz 3. septembrim darbdiņās no plkst. 9.00 līdz 17.00. Izstāde sastāv no 20 gleznām, kuru autori ir 8-12 gadus veci bērni no Horvātijas, Alžīrijas, Kanādas, Albānijas, Argentīnas, Columbijas, Čīles, Kuabas, Bosnijas-Hercogovinas, Ķīnas un citām valstīm.

Šie darbi, kas ir daļa no 86 gleznu lielas ekspozīcijas, ir Līvānu mākslas skolas īpašums, tie glabājas mākslas skolas fondos.

G.Kraukle,

Līvānu novada domes preses sekretāre

● Pūra skapja durvis, kas līdz šim glabājas līvānietes Bronislavas Kozindas (atēlā priekšplānā) mājās, turpmāk būs skatāmas Latgales mākslas un amatniecības centrā Līvānos.

Preiļi un Līvāni kaimiņu žurnālistu skatījumā

● Laikraksta «Ludzas Zeme» redakcijas darbiniekiem Līvānu stikla muzejā bija interesanti. Par to gādāja muzeja vadītāja Natālija Stivriška (trešā no labās).

Preiļu rajona laikraksta «Novadnieks» žurnālisti šonedēļ uzņēma Ludzas rajona laikraksta «Ludzas Zeme» redakcijas darbiniekus redaktora Ērika Bondārenko vadībā. Ciemiņi vēlējās iepazīties ar rajona pilsētām, galvenokārt ar Līvāniem. Esam daudz dzirdējuši un arī presē lasījuši par šo pilsētu, bet dzīvī nav nācies tajā būt, tā lūdzānieši pamatoja savu izvēli. Pēc «Novadnieka» redakcijas telpu, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja, kā arī novada parka apskates ceļš veda uz Līvāniem. Abu laikrakstu žurnālisti kopīgi apciemoja SIA «Lettglas», kurā bija iespēja tikt ar uzņēmuma tehnisko direktoru Imantu Bušu, aplūkot ražošanas procesu un izbaudīt karstumu stikla kausējamās krāsns tuvumā. Bagātu izjūtu gammu ciemiņiem radīja arī stikla muzeja apskate un interesantais tā vadītājs Natālijs Stivriškas stāstījums. Muzeja fondos ir 5000 eksponātu – daudzkrāsaini, trausli un ne tik trausli no stikla tapuši brīnumi kā apliecinājums līvāniešu meistarību zināšanām un prasmei.

Ciemiņi no Ludzas atzinīgi novērtēja arī

moderno Latgales mākslas un amatniecības centru, Līvānu bibliotēku. Šajās iestādēs žurnālistiem izmeļošu informāciju sniedza to vadītājas Ilze Griezāne un Inta Vērdiņa. Uz tikšanos ar abu redakciju pārstāvjiem bija ieradies arī Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods, bet par raitu dienas norisi gādāja novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle. Ludzas žurnālisti sasveicinājās arī ar Daugavu, kopā ar preiļiešiem pārceļoties pāri upei un atpakaļ ar prāmi. Šis brauciens īpaši patika jaunākajiem ekskursijas dalībniekiem, bērniem un mazbērniem, ko lūdzānieši bija paņēmuši līdzi.

Ciemiņi ar atzinību izteicās par Līvānos gūtajiem iespaidiem, par to, ka tās iestādes un uzņēmumi prot ļoti sevi prezentēt. Abu redakciju žurnālistiem tā nebija pirmā tikšanās reize. Latgales preses izdevēju asociācijas ietvaros regulāri notiek reģiona laikrakstu redakciju žurnālistu darba un atpūtas kopīgi pasākumi. Šī gada martā Latgales žurnālisti apmeklēja Audriņus un iepazīnās ar radara darbošanos, bet Rēzeknē tikās ar Aizsardzības ministrijas pārstāvjiem.

JERSIKAS PAGASTĀ

■ ATTEICĀS NO PIRMPIRKUMA TIESĪBĀM. Jersikas pagasta padomes deputāti sēdē atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz zemes gabalu trīs hektāru platībā par labu Genādijam Titovam.

■ UZŅĒMUMAM PIEŠKIR ZEMI LIETOŠANĀ. Deputāti izskatīja SIA «Adugs» iesniegumu ar lūgumu piešķirt zemes gabalu būvprojekta izstrādei un būvdarbu uzsākšanai. Zemes gabals piešķirts 0,12 hektāru platībā. Uzņēmums kopā ar kādu citu firmu šeit būvēs attīrīšanas iekārtas savām vajadzībām.

■ ATĻAUJ VEIKT BŪVDARBUS UN LEGALIZĒ JAU ESOŠAS CELTNES. Padomes sēdē izskatīti vairāki iedzīvotāju iesniegumi par būvdarbu veikšanu un ēku legalizēšanu. Atļauju veikt būvniecības darbus Jersikas pagasta «Kīršos» saņēma Līvija Rudzāte. Deputāti pieņēma lēmumu arī legalizēt šajā saimniecībā jau uzceltās saimniecības ēkas. Līdzīgs lēmums pieņemts arī uz Jānim Romanovskim piederošajām ēkām saimniecībā «Pakalni». Būvēt dzīvojamu māju, saimniecības ēkas un pirti atļauts arī Jānim Škaparam «Kaijās».

■ IR CERĪBAS SAŅĒMT ĪPAŠUMA KOMPENSĀCIJAS SERTIFIKĀTUS. Jersikas pagasta padomē griezās kāda persona, kas vēlējas saņemt savā īpašumā zemi, kas tai pienāktos kā likumīgai mantinieci. Taču pagasta padome to uzskata par neiespējamu, jo zeme 22,5 hektāru platībā likumīgā kārtā kļuvusi par citu personu īpašumu. Pašvaldībā brīvas zemes

nav. Lūdzējai ieteikts griezties Centrālajā zemes komisijā, jo šajā gadījumā ir cerības uz kompensācijas sertifikātu saņemšanu.

■ APMĀKSĀS DEJU KOLEKTĪVU VADĪTĀJU MĀCĪBAS. Padomes sēdē nolemts apmaksāt deju kolektīvu vadītāju ikgadējos kursus, kas augustā notiks Ogrē. Uz kursiem no Jersikas pagasta dosies divi kultūras darbinieki – Anita Lukjānska un Dace Kursīte. Katras deju kolektīvu vadītājas kursu izdevumu segšanai paredzēts 41 lats.

■ PIEŠKIRT VĒNREIZĒJS PABALSTS. Pabalsts 30 latu apmērā piešķirts Jersikas pagasta pensionāram ārstēšanās izdevumu segšanai sakarā ar ilgstošu slimību. Materiālā palīdzība ir vienreizēja.

■ SAVĀ BILANCĒ PĀRŅĒM ŪDENSTORNI. Pašvaldības deputāti pieņēma lēmumu pagasta bilancē pārņemt ūdenstorni, ko iedzīvotāji bija privatizējuši par pajām. Līdzšinējie īpašnieki pagasta padomē griezās ar vēlni atrīvoties no šī objekta, kas prasa daudz ieguldījumu, bet kura uzturēšana nav rentabla. Ūdenstornis apkalpo 46 saimniecības, apmēram 130 iedzīvotājus. Pagasta padome piekrita šī objekta pārņemšanai, jo arī līdz šim tā ieguldīja savus līdzekļus ūdenstorna uzturēšanā. Bez tam sakarā ar ūdenstorna trūkumu padome nevarēja iesaistīties projekta ūdenssaimniecības sistēmas sakārtošanai. Ūdenstornis pagasta bilancē tiks pārņemts, sākot ar 1. augustu.

SAUNAS PAGASTĀ

■ PAAUGSTINA MAKSU PAR KANALIZĀCIJAS ŪDEŅU IZVEŠANU. Saunas pagasta padomes sēdē pieņemts lēmums par kanalizācijas ūdeņu izvešanas no individuālajām un daudzdzīvokļu mājām maksas paaugstināšanu. Līdz šim par viena kubikmetra notekūdeņu izvešanu bija jāmaksā divi lati, ar padomes lēmumu summa paaugstināta līdz 3,50 latiem.

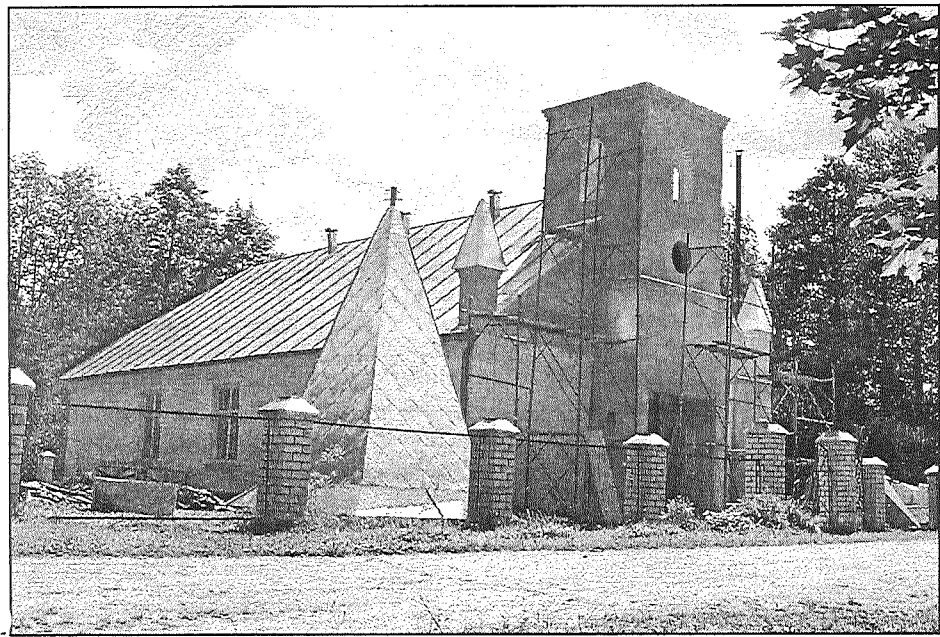
■ ATĻAUS TIRGOT ALU NOTEIKTĀ MĀRŠRUTĀ. Padomes sēdē deputāti deva atļauju kādam uzņēmumam tirgot alu no automašīnas, braucot pa noteiktu mar-

šrutu. Atļauja alus tirdzniecībai izsniegta uz gadu. To varēs pārdot sešās apdzīvotās vietās vienreiz nedēļā – otrdienās.

■ APSTIPRINA SAIMNIECĪBU NOSAUKUMUS, ATĻAUJ VEIDOT JAUNAS. Deputāti apstiprināja nosaukumu «Sapņi» Alda Muktupāvela piemājas saimniecībai un nosaukumu «Bērziņi» Valda Kressa piemājas saimniecībai, kā arī «Jaunie Punduri» Jāņa Domuļa zemnieku saimniecībai. Piešķirta zeme lietošanā Mārtiņam Ellerim zemnieku saimniecības veidošanai ar nosaukumu «Zaļumi».

NOTIKUMU KALEIDOSKOPS

Draudzes veikums savai baznīcai

● Pagājušajā ceturtdienā jaunais, skaistais Arendoles baznīcas tornis vēl atrodas baznīcas dārzā, bet jau dienu vēlāk tas ieņēma savu vietu kā Dievnama rota. Foto: M.Rukosujevs

Vārkavas novada Arendoles katoļu draudze un tās dekāns Aleksandrs Madelāns kopīgiem spēkiem sarūpējuši savam Dievmātes godam celtajam Dievnamam jaunu tornīti. Ateisma laikos baznīca cieta. Tā tika slēgta, krustu torņa galā galā bezgoži nozāģēja. Kopš deviņdesmitajiem gadiem baznīca atkal kalpo dievlūdžiem. Vietējā draudze un tās de-

kāns Aleksandrs Madelāns nenogurstoši pūlas baznīcas apkārtnes un iekšpuses sakārtošanai.

Pagājušajā nedēļā arendolieši piedzīvoja lielu un skaistu notikumu, kad virs baznīcas tika pacelts jaunais tornis. Tagad gan baznīcas zvanam, gan krustam būs cienīgi apstākļi. Torņa iesvētīšana paredzēta bīskapa vizitācijas laikā.

RUDZĀTU PAGASTĀ

■ **REMONTĒS CEĻUS.** Rudzātu pagasta padomes sēdē deputāti pieņēma lēmumu piešķirt līdzekļus ceļu remontam. Šim nolūkam no rezerves fondu līdzekļiem piešķirti 2500 latu. Finansējums tiks tērēts Vidū, Lūzenieku, Eleonorvīles (līdz kapsētai) ceļu labošanai.

■ **APSTIPRINA ZEMES GABALA PIESKIRŠANU.** Padomes sēdē apstiprināts Irīnai Garančai piešķirtais zemes gabals. Šī zemes platība aizņem 18,4 hektārus.

■ **APMAKSĀS SLIMNĪCAS IZDEVUMUS.** Pašvaldības deputāti pieņēma lēmumu apmaksāt slimnīcas izdevumus 50 procentu apmērā maznodrošinātām personām un pensionāriem, 25 procentu apmērā zobu protezēšanas izdevumus no sociālajiem līdzekļiem trijām personām. Kāda personai no sociālajiem līdzekļiem piešķirti 10 latu ceļa izdevumu segšanai, lai nokļūtu uz slimnīcu Rīgā.

■ **NODOD TIESAI PARĀDU PIE-**

DZINĀI. Padomes deputāti vienbalsīgi nolēma nodot tiesai parādu piedziņai komunālo un īres maksas parādniekus. Tie ir Leontīna Vārpsaliete, kuras komunālo maksājumu parāds sakrājies 217 latu, bet saimniecības ēku īres parāds — 140 latu apmērā, Olga Graudiņa (kopējais parāds 191 lats), Valērijs Morozovs (118 lats), Pelageja Filippova (36 lats), Aleksandrīna Seikstule (83 lats).

■ **NEIZMANTO PIRMPIRKUMA TIESĪBAS, APSTIPRINA JAUNU NOSAUKUMU.** Padomes sēdē nolemts neizmantot pirmpirkuma tiesības uz Sergeja Stoļarova nekustamo īpašumu — zemes gabalu 1,9 hektāru platībā, dzīvojamo māju un trīs palīgēkām, kas atdalīts no nekustamā īpašuma Rudzātu pagastā ar nosaukumu «Stūrīši». Zemes gabalam apstiprināts jauns nosaukums «Centriši». Zemes lietošanas mērķis — lauksaimnieciskā ražošana.

L.Rancāne

Turpināsies Aizkalnes pagasta ciemata ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu rekonstrukcija

Preiļu novada dome turpinās darbu pie ūdenssaimniecības attīstības projekta «Preiļu novada Aizkalnes ciemata ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu rekonstrukcija».

Minētā projekta 2. kārtā ir iekļauta nacionālajā programmā Eiropas Savienības struktūrfondu apguvei. Projekta realizācija jāuzsāk šī gada beigās. Kopējās projekta izmaksas sastāda Ls 35 424. No ES fondiem paredzēts segt rekonstrukcijas izdevumus Ls 22 515, valsts finansējums sastāda Ls 3753, bet Preiļu novada domes līdzfinansējums sastāda Ls 9156.

Projekta gaitā paredzēta jauna artēziskā urbuma ierīkošana, ūdensvada trases iz-

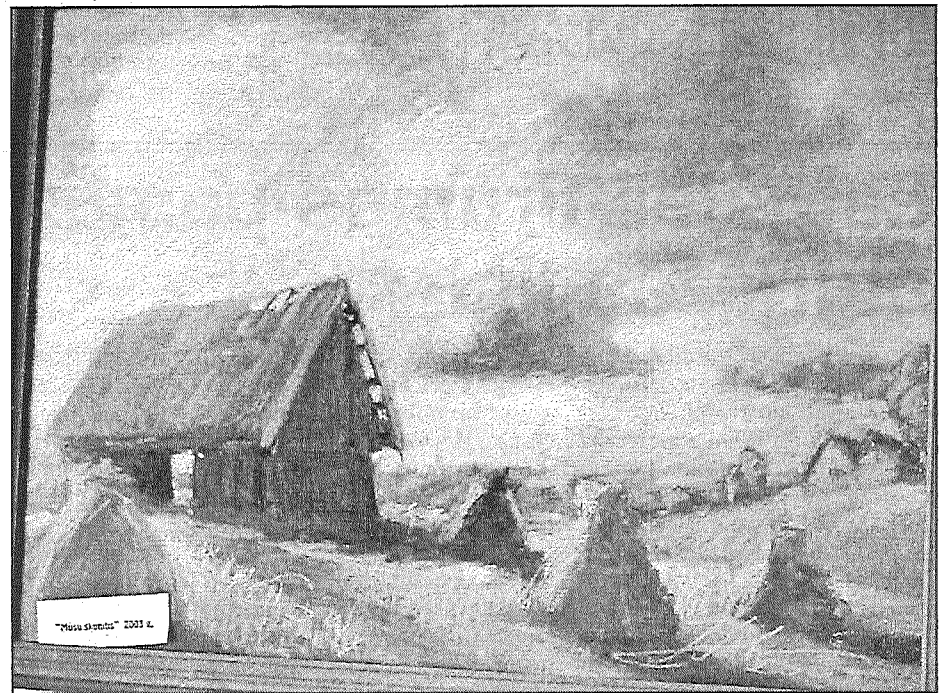
būve 500 m garumā, kanalizācijas sūkņu stacijas izbūve ar mūsdienīgu aprīkojumu, kanalizācijas trases izbūve 289 m un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija.

Lai nodrošinātu pašvaldības ieguldījuma daļu un priekšfinansējuma apmaksu, Preiļu novada dome nolēma ņemt aizdevumu uz desmit gadiem ar atlikto maksājumu uz diviem gadiem.

Projekta 2. kārtu plānots uzsākt šī gada beigās un pabeigt līdz 2005. gada jūlijam.

M.Paegle,
Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste

Kinorežisora talants jaunā skatījumā

● Jāņa Streiča glezna «Mūsu šķūnītis». Foto: M.Rukosujevs

Slavens novadnieks, kinorežisors Jānis Streičs rajona iedzīvotājiem sagādājis kādu pārsteigumu — gleznu izstādi. Patlaban Jāņa Streiča darbi — pastēļa tehnikā tapušas gleznas — aplūkojamās Vārkavas muižas pilī. Līdz šim Jānis Streičs bija pazīstams kā ievērojamu kinofilmu režisors, bet gleznas atklāj kādu citu viņa darīrades šķautni. Pastēļi, kas tapuši pēdējos divos gados, veltīti bērnišķīgai zemei Gailīšos. Par to liecina arī šo gleznu nosaukumi «Ziharu rija», «Krustcelēs», «Petrausku kapos», «Mana skola» un tamlīdzīgi.

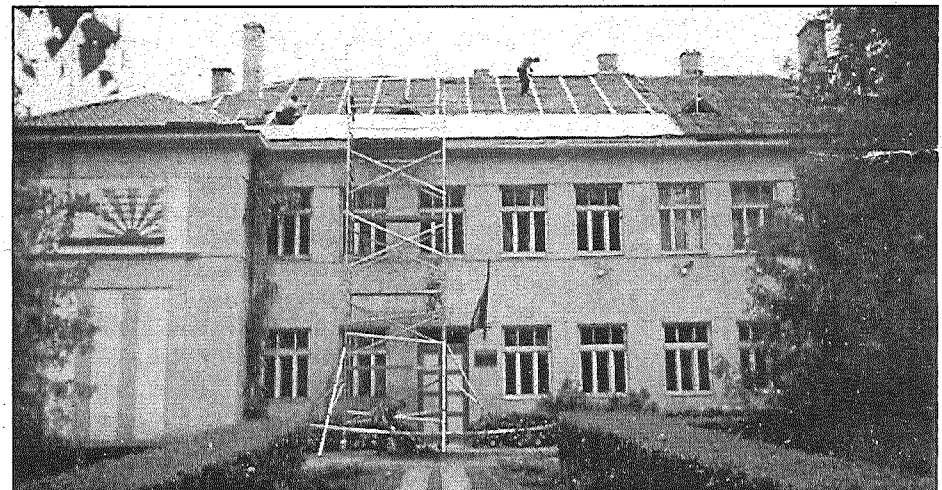
Pats mākslinieks ekspozīcijas ievadā rakstā, ka šo vietu, kur bizojs basām kājām, vairs nav, un arī cilvēki no šīm vietām deportēti uz debesu mājām.

Darbi pirms tam bija izstādīti Latviešu biedrības namā Rīgā un arī citur.

Izstāde Vārkavas novada muižas pilī atklāta pirms nedēļas un būs aplūkojama līdz septembrim, kad uz noslēgumu un tikšanos ar skatītājiem tiks aicināts arī darbu autors.

L.Rancāne

Skola negaisiem gatava

● Ātrāk nekā plānots Daugavpils celtnieki no firmas «Latgales jumts» uzklāja Galēnu pamatskolas jauno jumtu.

Katru gadu Galēnu pagasta padome pamatskolas vajadzībām izlieto ievērojamus naudas līdzekļus. Pāris pēdējo gadu laikā Galēnu pamatskolā pieslēgts internets, iegādātas daudzas jaunas mācību grāmatas, veikts remonts virtuvē, nomainīts sārkojumu zāles grīdas segums. Savu laiku nokalpojusi zāles starpsiena, kas vajadzības gadījumos ļāvusi vienu klasi pārvērst par skatuvi, šogad aizstāta ar jaunu, kompakta. Taču vislielākais projekts beidzies tikai pirms dažām nedēļām. Galēnu pamatskola ieguvusi jaunu jumta segumu.

Kā skaidro Galēnu padomes priekšsēdētāja Leontīna Saleniece, tad šie vērienīgie būvdarbi nav veikti bez pamatojuma. Skolas otrajā stāvā lietus un sniega ūdens bieži vien bojāja griestus, tāpēc nebija jēgas tur regulāri veikt kosmētisko remontu. Arī jumtu katru gadu nācās lāpīt, kā rezultātā to klāja dažnedažāda šifera gabali.

Skolas jumta klājuma maiņa bija arī viens no tagadējo deputātu pirmsvēlēšanu solījumiem, tāpēc bija jāķeras pie solītā pildīšanas. Tika veikts cenu aptaujas konkurss. Informāciju izsūtīja septiņiem pretendentiem, atsaucās piecas firmas. Izdarīt pareizo izvēli palīdzēja konsultanti: Preiļu rajona

būvvaldes vadītājs Artūrs Poplavskis, pagasta padomes deputāti Valdis Čaunāns un Pēteris Kupris. Par pieņemamāko tika atzīts Daugavpils firmas «Latgales jumts» piedāvājums. Bez tam, uzņēmumam bija daudz pozitīvu atsauksmju no citiem pasūtītājiem. Šī firma arī sniedza visprecīzākās un kvalitatīvākās izmaksu tāmes.

«Latgales jumts» darbus sāka 2. jūlijā un solīja tos pabeigt 35 saulainu dienu laikā. Patiesībā viņi pat nedaudz apsteidza šo termiņu, jo strādāja arī dienās, kad liņāja.

Izvēlētais jumta seguma materiāls ir videi draudzīgs, ļoti viegls un nerūsējošs. Tās ir dakstiņprofila loksnes «Granāts», kuram ražotāji sola 25 gadu garantiju. Jumta kopējās izmaksas ir 7993 lats. Sākotnēji pašvaldības budžetā šim mērķim plānoja 6800 latus, pietrūkstošo daļu ņēma no finansējuma citām nozarēm.

1. septembrī ieradīsies skolā, kura leposies ar jaunu un drošu jumtu. Vēl vismaz ceturtdaļgadsimtu Galēnu pamatskola būs gatava jebkādiem dabas untumiem. Jācer, ka tādi nesekos no Izglītības un zinātnes ministrijas pusēs.

Lauris Krolis,
Galēnu pamatskolā

INFORMĀCIJA

Latgales tīrumos pamazām atgriežas lini

Lini Latvijas tautsaimniecībā vienmēr ieņēmuši nozīmīgu vietu. Samērā plaši šī kultūra tika audzēta un rūpnieciski pārstrādāta arī Latgalē. Pēdējo desmit gadu laikā nozare pārdzīvoja krīzi, lai gan pēdējā laikā jūtama linkopības atdzimšana. Lielākie lini audzētāji valstī ir Krāslavas, Ludzas, Rēzeknes un Preiļu rajona zemnieki. Piemēram, pērn valstī ar liniem bija apsēti 2444 hektāri. Likumsakarīgi, ka arī linu pirmapstrādes rūpnīcas darbojas šeit – SIA «LaKra lini» Krāslavā, SIA «LinEx» Ludzā, SIA «Latgales lini» Rēzeknē un SIA «Sakura» Preiļos.

Linu pirmapstrādes uzņēmumu nodrošinājums ar vietējām izejvielām ir 30% robežās, tā raksta žurnāls «Agrotops». Nozare galvenokārt balstās uz subsīdijām (realizējot linu stiebrīņus, audzētājam tikai 30% ieņēmumu veido samaksa no pirmapstrādes uzņēmumiem, bet pārējo daļu – valsts subsīdijas).

Latvija iestāšanās sarunās ar Eiropas Savienību pieprasīja atbalsta maksājumus 5000 tonnu linšķiedras ražošanai, kas ir divas reizes vairāk nekā tiek iegūts pašlaik. Taču tā nav vienīgā problēma. Garo un īso šķiedru no Latvijas pārstrādātājiem pārperk lietuvieši un, izmantojot savas vērpanas fabrikas, pārstrādā, lai tālāk izdevīgi eksportētu uz dažādām Eiropas valstīm. Vienīgi SIA «Latgales lini» 90% savas produkcijas eksportē uz Beļģiju, Vāciju, Franciju, Čehiju, Somiju, Zviedriju un Igauniju.

Rajonā tikai četri nopietni linu audzētāji

Pirms Otrā pasaules kara Latvijā linus audzēja 60–70 tūkstošos hektāru, uzskatot šo nozari par vienu no perspektīvākajām un pelnošākajām. Pašlaik Preiļu rajonā ir tikai četri linu audzētāji, un šo kultūru sēj lielākās platībās, ko

jau var saukt par specializāciju. 40 hektāros lini iesēti Sutru pagasta zemnieka Staņislava Korsaka saimniecības «Lielie Sondori» tīrumos. Sēt mazāk neatmaksājās, viņš uzskata, jo lini ir darbietilpīga kultūra.

Zemnieks ir pārliecināts, ka linu audzēšana Preiļu rajonā būtu aizgājusi nebūtībā, bet kādreizējās linu pārstrādes fabrikas iekārtas sagrieztu metāllūžņos, ja interesi par šīs nozares atjaunošanu neizrādītu SIA «Sakura». Padomju laikos, kad Sutru pagastā bija kolhozs «Nākotne», līdzinājos, auglīgajos un liniem labi piemērotajos tīrumos tika kopti aptuveni 400 hektāri šīs kultūras. Toreiz tas skaitījās izdevīgi, pie Preiļu linu fabrikas vārtiem ik rudenī stāvēja garum garās smago automašīnu rindas ar stiebrīņu kravām. Pašlaik linu audzēšana zemniekiem dod labi ja 30 latu

peļņu par tonnu nodotās produkcijas. – Labi vismaz tas, ka linus ir kur nodot. Piemēram, graudus nevienam īsti nevajag, — saka S.Korsaks, kurš linu audzēšanai pievērsies tikai pirms trim gadiem. Pirmajā gadā izmēģināšanai iesējis tikai 12 hektārus, nākamgad jau 28, bet šopavasār platības palielinājis vēl vairāk. Jāpelna kvotas, viņš saka, labi zina, ka nākotnē linkopībai Eiropas Savienībā būs atbalsts, bet linu produkcijai labs noiets ne tikai Eiropas, bet arī pasaules tirgū.

Ja Latvijā nopietni ķertos pie lietām un būtu valsts atbalsts linu pārstrādes uzņēmumiem labu teh-

noloģisko iekārtu iegādei, varētu labi nopelnīt. Tā, kā tas notiek pašlaik, kad lielāko daļu šķiedras pārdodam lietuviešiem, īstas peļņas nav un nebūs, uzskata linu audzētājs.

Salnas nesa zaudējumus

Lai gan agronomijas speciālisti mēģina pārliecināt, ka lini ir aukstumizturīga kultūra un spēj pānest par mīnus četrus grādus vēsas naktis, šopavasār salnas linu sējumiem radījušas nopietnus bojājumus. Arī daļa Staņislava Korsaka 20. maijā sēto garšķiedras linu 'Elise' apsaluši. Pašlaik gan tie ir atkopušie, taču tik laba raža, kā cerēts, nebūs. Tiem tīrumiem, kas apsēti nedēļu vēlāk, nakts salnas nav traucējušas.

Pašlaik šķirņu izvēle Latvijā nav liela. Arī 'Elise' ir ieviesta šķirne,

kuru bija iespējams iegādāties Viļānu selekcijas un izmēģinājumu stacijā. Ko varējām dabūt, to arī ņēmām, ar nožūlu saka zemnieks. Izrādās, ka valstī ar linu sēklu ražošanu praktiski nedarbojas. Arī Preiļu rajona zemnieki ik gadu izmanto to sēklu, ko paši ievākuši.

Rudenī ar kombainu noplūktie lini tiks tilināti uz lauka, bet stiebrīņus nodos pārstrādei Preiļos, kur linu audzētājam ar SIA «Sakura» noslēgts līgums. Šāda iespēja S.Korsaku apmierina. Atbilstoši augu sekai linus otrreiz tajā pašā tīrumā var sēt tikai pēc pieciem gadiem. Tas nozīmē,

✓ **Linu diegi pārraušanas ziņā ir gandrīz divas reizes izturīgāki par kokvilnu un trīs reizes izturīgāki par vilnu.**

✓ **No 1 kg linšķiedras var izgatavot 2-4 m² sadzīves vai 1,6 m² tehniskā auduma.**

✓ **Šķiedras linu sēklas satur 35-42% eļļas un līdz 23% olbaltumvielu.**

✓ **1 kg linu raušu satur 1,15 barības vienību, 285 g sagremojamā proteīna, 4,3 g kalcija, 8,5 g fosfora un 2 mg karotīna.**

✓ **Linu spaljus, ko iegūst kā blakusproduktu linu stiebrīņu pārstrādes procesā, izmanto būvniecībā.**

«Daugavas slimokase» ārkārtas sēdē aptur iepriekšējās valdes sēdes lēmuma atsevišķus punktus

27. jūlijā notika bezpeļņas organizācijas SIA «Daugavas slimokase» ārkārtas valdes sēde. Tajā tika izskatīts jautājums par 13. jūlijā valdes sēdē pieņemtā lēmuma «Par finansējumu primārās veselības aprūpes attīstīšanai reģionā (praksu aprikošana, PVA ārstu apmācība, u.c.)» darbības spēkā stāšanās laika apturēšanu 2. un 3. punktā.

Kā «Novadnieks» jau informēja, šī lēmumā tika paredzēta līdzekļu piešķiršana ģimenes ārstu praksu iekārtošanai. Bet minētā

lēmuma otrajā un trešajā punktā bija paredzēta līgumu slēgšana ar primārās veselības aprūpes ārstiem līdz 31. jūlijam par mērķa dotācijām, kā arī atskaišu sagatavošana par piešķirto līdzekļu izmantošanu. Šim atskaitēm, kuru sagatavošana bija uzdots filiāļu vadītājiem, vajadzēja tapt līdz 1. novembrim.

Kā informēja rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, kas piedalījās valdes sēdes darbā, būtībā otrajā un trešajā punktā norādīto darbību veikšana apturēta līdz šī gada septembrim. Šādu pavērsienu notikumu gaitā radījis slimokases valdes priekšsēdētājs

Ārijas Lokmanes ziņojums par situāciju starpkasu norēķinos saistībā ar sniegto ārstniecisko palīdzību laika periodā no 2003. gada septembra līdz 2003. gada decembrim. SIA «Daugavas slimokase» pārskatā par neapmaksātā darba apjomu starpkasu norēķinos 2003. gada septembrī – decembrī redzams, ka pavisam parāds sastāda 298 759 latu lielu summu. Par šādu summu «Daugavas slimokases» dalībnieki (pacienti no Preiļu un citiem rajoniem) ir saņēmuši ārstniecisko palīdzību citu reģionu slimokasu teritorijās esošajās veselības aprūpes iestādēs. Līdz ar to ārkārtas valdes sēdē papildus

● Sutru pagasta zemnieku saimniecības «Lielie Sondori» īpašnieks Staņislavs Korsaks ir pārliecināts, ka linkopībai Latvijā un Preiļu rajonā ir lielas iespējas attīstīties. Galvenais, ka tagad ir pašiem sava linu pārstrādes rūpnīca un ir drošība, ka izaudzētā produkcija nespūs uz lauka. Foto: M.Rukosujevs

ka saimniecībā, kur šai kultūrai atvēlēti 40 hektāri, jābūt vismaz 200 hektārus lielai. «Lielie Sondori» pašlaik ir tikai 100 hektārus plaša saimniecība. Īpašnieks kā otru perspektīvu kultūru ir izvēlējies rapsi. Nevar taču ļaut zemei četrus gadus stāvēt dikā, viņš saka. Graudaugi tikuši iesēti tikai 15 hektāru platībā, tas ir pilnīgi pietiekami saimniecībā turēto lopiņu vajadzībām.

Lini prasa lielus ieguldījumus

Augstas linu ražas pamatā ir ne tikai laba sēkla un laba augsnes pirmssējas apstrāde, bet arī pareiza un rūpīga sējumu kopšana. Lini veģetācijas perioda sākumā aug lēni, tāpēc nezāles spēj savairoties, pāraugt un tos noņemt. S.Korsaks savus linu sējumus ir miglojis ar «Glinu» un MCP, bet rudenī tīrumi tikuši apstrādāti arī ar raundapu. Zemnieks sarēķinājis, ka tīrumu apstrāde ar ķimikālijām izmaksā 30 latu uz hektāru.

Nav lēta arī linu novākšana. Lai gan saimniecībā ir sava linu kombains un ar plūksanu zemnieks tiek galā pats, algots darbaspēks nepieciešams pacelšanai. Šajā ziņā Sutru pagastā ir problēmas, uzskata S.Korsaks. — Ar pūlēm izdodas sarunāt cilvēkus, kuri būtu ar mieru pacelt un sasiet kūlišos linus. Acīmredzot bezdarba problēma nav tik asa jeb arī bezdarbnieki meklē vieglākus ceļus nau-

das pelnīšanai, — viņš saka.

Saimniecībā domā arī par jaunās tehnikas iegādi, kas ļautu atteikties no smagā roku darba linu novākšanā. Iespējams, ka rajona linu audzētājiem šī mērķa īstenošanai izdosies kooperēties, taču tehnika ir dārga un līdzekļi tās iegādei vēl nav sagādāti. Nepieciešama arī kalte. Domājams, ka tā varētu tikt būvēta Riebiņos, kas būtu izdevīgi arī linu audzētājiem no pārējiem rajona pagastiem.

Pagājušā gada vasarā Latvijas Linu audzētāju asociācijas pārstāvji bija pieredzes apmaiņas braucienā Francijā, kur bija iespējams detalizēti iepazīties ar Rietumeiropā izmantotajām linu novākšanas un pārstrādes tehnoloģijām, tehniku, kā arī darba organizāciju. Francijā ar linu novākšanu nodarbojas galvenokārt speciāli kooperatīvi, zemnieku uzdevums ir tikai izaudzēt labus linus. Linu novākšanas tehnikas komplekts tur izmaksā ne mazāk kā 96 tūkstošus latu. Tās izmantošana atmaksājas, ja linu platība ir ne mazāka par 110 hektāriem, bet linu stiebru ražība ne mazāka par 55 cnt/ha.

Tā kā Preiļu rajona zemniekiem nav pa spēkam atsevišķi iegādāties šādu tehniku, iespējams, ka perspektīvs variants varētu būt linu pārstrādes rūpnīcām veidoti tehnikas servisa dienesti, jo uzņēmumi ir ieinteresēti iegādāties pietiekami daudz linu izejvielas.

L.Kirillova

sei» par tās iedzīvotāju saņemtajiem pakalpojumiem pērnā gada septembrī Jelgavas psihoneiroloģiskajai slimnīcai ir jāsamaksā 6003 lati, tad jau par decembri šai pašai slimnīcai jāsamaksā 21 798 lati. Līdzīga situācija ir arī ar Daugavpils psihoneiroloģisko slimnīcu. Septembrī ārstnieciskie pakalpojumi šeit saņemti par 10 825 latiem, oktobrī – par 15 966, novembrī – par 25 219, decembrī – par 29 749 latiem, kas kopā šajos četros mēnešos sastāda 81 760 latu lielu summu.

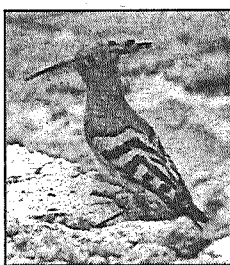
Piemēram, ja «Daugavas slimoka-

L.Rancāne

DABA

Pēc ziemošanas Āfrikā Latvijā ligzdo pupuki jeb bada dzeguzes. Tiek uzskatīts, ka pie mums ligzdo ap 100-300 pāru šo putnu, tomēr ornitologi lēš, ka to skaits samazinās. Tādēļ Latvijas Ornitoloģijas biedrība uzsākusi pētījumu, lai noskaidrotu pupuku stāvokli Latvijā.

Ja šogad vai senāk esat redzējis vai dzirdējis pupuki, aicinām par to ziņot Latvijas Ornitoloģijas biedrībai — tālr.: 7221580, e-pasts: viesturs@lob.lv, pasta adrese: A/k 1010, Rīga, LV-1050, Viesturam Ķerum. Lūdzu, norādiet iespējami precīzu datumu, novērošanas vietu (kartē atrodamu) un biotopu (plava, dārzs, mežs), kā arī aprakstiet putna uzvedību.

Dabas aizsardzības noteikumi mežizstrādē

Palielinoties ciršanas apjomam valsts un sevišķi privāto mežu sektorā, stingrākas kļūst dabas aizsardzības prasības mežos.

Saskaņā ar Meža likuma 13. pantu Ministru kabinets ir izdevis dabas aizsardzības noteikumus meža apsaimniekošanā, kuri nosaka vispārējās dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā, dabas aizsardzības prasības galvenajā un kopšanas cirtē un saimnieciskās darbības ierobežojumus dzīvnieku vairošanās sezonas laikā.

Vispārējās dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā

atļauj izmantot tikai tādus paņēmienus, kas neizraisa augsnes eroziju. Pēc cirsmas izstrādes nedrīkst palikt aizdambēti grāvji, strauti un mazās upītes. Tie ir jāiztīra mēneša laikā pēc mežizstrādes darbu beigšanas. MK noteikumi aizliedz augsnes apstrādi meža laucēs un aizliedz kailcirti aizsargjoslās ap pilsētām (Preiļu pilsētai meža aizsargjosla nav noteikta), aizsargājamā zonās gar mitrzemēm un ūdeņiem, purvu un ezeru salās un meža puduros.

Ir virkne noteikumu, kuri jāievēro, izstrādājot mežus galvenajā un kopšanas cirtē.

Bioloģiskās daudzveidības sa-

glabāšanai svarīgi saglabāt vismaz piecus dzīvotspējīgus vecākus un lielāko izmēru kokus (rēķinot uz vienu cirsmas hektāru). Izvēloties atstājamos kokus, vispirms jāizvēlas kokus ar lieliem, resniem zariem, dobumainus kokus un kokus ar deguma rētām. Lai atvieglotu mežizstrādi, saglabājamos kokus var atstāt grupās. Jāsaglabā arī koki, kuros ir lielas putnu ligzdas (diametrs lielāks par 50 cm) un koku rinda ap tiem. Cirsmās jāaglabā kritālas, kuru diametrs lielāks par 25 cm. Cērtot kailcirtes, jāaglabā apaugums reljefa pazeminājumos ar izteikti paaugstinātu mitrumu.

Cērtot kopšanas cirtes audzēs, kas robežojas ar plavu vai aramzemi, gar cirsmas malu apmēram 20 m joslā jāatstāj pameža koku sugas.

Laikposmā no 15. aprīļa līdz 30. jūnijam mežā šķīļas putnēni un meža dzīvniekiem dzimst mazuļi, tāpēc visos mežos aizliegta līdz 10 gadus vecu priežu un līdz 20 gadu vecu lapu koku un egļu mežaudžu kopšana. Ierobežojumi putnu mikrolietumu buferzonās ir stingrāki.

**G.Jurāne,
Preiļu VM
ekoloģe**

KO NEZINĀM PAR ZINĀMO

Dzeguzes rūpes par bezrūpīgu dzīvi

Kad pavasarī atskan pirmais *ku-kū*, mēs parasti ķeram pie kabatas, vai tajā skan santīmi, lai pārliecinātos, vai visu gadu nebūs jādzīvo trūkumā. Tādās reizēs parasti iedomājamies, vai esam arī paēduši, jo tad nebūs jābadojas. Dažs cenšas ar labo kāju apvilkt smiltis apli sev apkārt, lai šogad blusas neapsēž.

Tiktāl ar dzeguzēm it kā viss ir skaidrs. Taču izrādās, ka par labi ināmajām kūkotājām mēs daudz ko nezinām vai iedomājušies, ka zinām, pamatīgi kļūdāmies. Nu kaut vai izplatītais mīts, ka vasaras beigās dzeguzes pārvēršoties par vanājiem. Iespējams, tas ir tāpēc, ka lidojošās dzeguzes siluets zināmā mērā atgādina piekūna vai zvirbulvanaga siluetu. Ja reiz dzeguze vasarā pārstāj kūkot, bet vanāji arvien biežām sāk nest no mājām čaļus, cilvēki domā, ka tik tiešām notikušas šādas pārvērtības. Tas gan nav tiesa, jo dabas likumi šādas lietas nepieļauj.

Katrai dzeguzei vairāki dzeguži

Pirmie no tropiskās Āfrikas atgriežas tēviņi. Pāris dienas atpūties, viņi sāk skandēt kā veci sienas pulksteņi: *ku-kū, ku-kū!* Kad dzimtenē atgriežas dzeguzes, kūkošana skan bieži un ilgi. Kūko tikai vīriešu dzimuma putni, pie tam, katram ir savs balss tonis.

Katra dzeguziense aizņem savu teritoriju, kuru apsargā no sugasmāsām un gaida savus pielūdzējus. Dzegužu māte nemeklē partnerus, bet gaida tos ielidojam riestošanas teritorijā. Noskaidrots, ka dabā dzegužu mātišu ir mazāk nekā tēviņu, tāpēc nav brīnums, ka viņas ielaižas intīmās attiecībās ar vairākiem pielūdzējiem.

Katrs kavalieris, ielidojis kādā paša iepriekš jau droši noskaid-

rotā mātītes teritorijā, uzsežas koka galotnē, nedaudz iepleš spārnus un, pakakli piepūzdams, sāk kūkot. Drīz atskan mātītes izkliegtie skaļie *kui-kui-kui-kui* vai *plu-plu-plu-plu*. Tā viņa paziņo, ka dodas pie izraudzītā.

Ligzdošanas parazitā

Tas gan ir tiesa, ka dzeguzes nerūpējas par saviem pēcnācējiem – nedz ligzdas vij, nedz pašas perē, nedz bērnus sargā un baro. Kāpēc tas tā notiek, par to vēl zinātnieki strīdas. Viņas atrod mazputniņus, kuru ligzdā iedēj savas olas. Šāda rīcība tiek dēvēta par ligzdošanas parazitismu.

Ķauķi, stērstes, čipstes, cielavas, mušķerāji, zilītes, čakstes un citi dziedātājputni mēdz būt dzegužu bērnu audzēvēcāki. Dažādi putniņi ligzdo dažādā laikā, tieši tāpēc dzegužu kāzu dziesmas, salīdzinot ar citu sugu lidoņu dziesmām, ir dzirdamas tik ilgstoši – kamēr vien ligzdo viņas interesējošie putniņi. Samērojot ar pašas ķermeņa lielumu, dzeguzes olas ir ļoti mazas, lai tās ievērojami neatšķirtos no mazputniņu olām.

Dēj dažādu krāsu olas

Dzeguziņu organismā olas nobriest ar divu trīs dienu intervālu, tāpat ik pārdienas viņām jāsamekl-

lē kāda ligzdiņa un jāatstāj tajā sava ola. Taču ne kurš katrs pērkklītis noder jebkurai dzeguzei, jo dažādas dzeguzienses dēj dažādi krāsotas olas. Turklāt vienai un tai pašai mātītei visas olas ir vienādas – parasti tādā krāsā, kādā bijusi ola, no kuras savulaik izšķilusies pati. Vienai olas, piemēram, ir baltas – kā vairākumam dobumpērētāju, otrai gaiši zilās kā lukstu čakstītei, vēl citai – brūnpelēkas kā dzeltenajai cielavai.

Tāpēc skaidrs, ka dzeguzei jāsameklē kāda no ligzdām, kurās ola krāsa ir vislīdzīgākā viņas pašas dēto olu krāsai.

Dzeguze nedrīkst kļūdīties. Un, pat ja nekļūdās, saimniekputni var ievērot krāpšanos. Bet ne tāpēc, ka šī ola vienmēr ir nedaudz lielāka, bet gan tāpēc, ka putni «prot skaitīt».

Kā iemānīt olas ligzdā

Saimniekputnu bērnus, nule pasaulē nākušus vai pat olās esošus, dzeguzēns drīz vien pēc izšķilšanās ar spārnu stumbeniņu palīdzību uzstutē pa vienam sev uz muguras un pārgrūž pāri ligzdas malai. Lūk, iemesls, kāpēc dzeguziense katrā ligzdā iemāna tikai vienu savu olu.

Kā tas notiek? Dzegužu tēviņi pievērs sev mazputniņu uzmanību

un lidenādamies vilina tos prom. Tikām dzeguziense dažu sekunžu laikā paslēpus iedēj savu olu. Ja nolūkotā ligzda ir par mazu dzeguzei vai atrodas neērtā vietā, viņa oliņu izdēj zemē, paņem to knābī un ieliek olu ligzdiņā. Uzreiz pēc tam dzeguze paņem knābī saimnieka izdēto oliņu un aizmet to prom, jo tieši dējumā palielināties olu skaits ir viena no galvenajām pazīmēm, pēc kuras dziedātājputni atklāj, ka viņu prombūtnes laikā ligzdu apmeklējusi dzeguze.

Akls, plīks un ļoti rijīgs

Mazuļa attīstība dzeguzes olā ilgst isāku laiku nekā saimniekputnu pēcnācēju attīstība. Parasti dzeguzēns izšķīļas jau pēc nepilnām divām nedēļām.

Putnēns ir ļoti rijīgs. Viņam vienam ir jāapdēd tas, kas bija paredzēts veselam mazputniņu perējumam. Lai stimulētu savus apgādniekus čaklāk piegādāt ēdienu, pūkainīti ieņem īpašu pozu, atpleš knābi, uzbāzīgi demonstrēdams lielo, spilgti krāsoto rīkli, drebina spārnelus un čirkstina.

Trīs nedēļas audzēvēcāki, raudamies ar barības gādāšanu no rīta līdz vakaram, uzbaro savu audzēbērnu tik prāvu, ka ligzdā viņam knapi pietiek vietas. Tad, lai piekļūtu dzeguzēna atplestajam knābim un iedabūtu tajā kārtējo barības devu, audzēvēcākiem nereti nākas uzstiesies viņam un muguras vai galvas. Arī pēc tam, kad jaunulis jau pametis ligzdu un iemācījies lidot, audzēvēcāki un audzēvēcāki vēl turpina pāris nedēļas piegādāt un grūst viņa negausīgajā rīklē kukaiņus un kāpurus.

Kopumā dzeguzēns tiek barots pusotru mēnesi, līdz izaug un kļūst patstāvīgs. Tad, izmantojams sauli par kompasu, viņš dodas garajā ceļā uz ziemošanu Āfrikā, kurp jau sen aizlidojuši viņa bioloģiskie vecāki...

Saisināti no «Vides Vēstis»

Mežs bez kailcirtēm — ieguvums vai zaudējums?

Latvijā pēc neatkarības atgūšanas kļuvusi intensīvāka koksnes resursu ieguve. Koksnes ieguvei mūsu valstī visplašāk tiek izmantotas kailcirtes. Taču kailcirtes pielietojumu dažādos meža tipos nevar saukt par videi draudzīgu meža apsaimniekošanas modeli un var arī apšaubīt, vai tas ir ekonomiski izdevīgākais meža apsaimniekošanas veids.

Izdzirdot par izlases cirtes pielietojumu, nereti meža īpašnieki nodomā, ka tas ir papildus ierobežojums meža apsaimniekošanā un tas ir saistīts ar peļņas samazināšanos. Tomēr daudzi meža apsaimniekošanas speciālisti uzskata, ka tieši izlases cirtes pielietojums ir ekonomiski izdevīgākais meža apsaimniekošanas veids. Arī Latvijā ar katru gadu pieaug to interesentu skaits, kuri, lūkojoties gan no ekonomiskā, gan estētiskā, gan dabas aizsardzības viedokļa, vēlas uzzināt par izlases cirti, tās priekšrocībām.

Jau vairākus gadus Pasaules Dabas fonds un meža apsaimniekošanas konsultants Tālis Kalnārs rīko izglītojošos seminārus par izlases cirtes pielietojumu. Semināru dalībniekiem ir iespēja papildināt savas zināšanas par nekailcirtu pielietojumu dažādos meža tipos. Arī šogad, apzinoties interesi un vēlmi attīstīt Latvijā vidi saudzējošu un ekonomiski izdevīgu meža apsaimniekošanu, Pasaules Dabas fonds un T.Kalnārs sadarbībā ar Valsts meža dienestu un SIA Stora Enso Mežs rīko seminārus par izlases cirtes pielietojumu meža apsaimniekošanā un šāda cirtes veida ekonomisko pamatojumu.

Preiļu rajonā šāds SEMINĀRS notiks Līvānos, Domes ielā 1. (Latgales mākslas un amatniecības centrā) 9. augustā plkst. 14.00.

Semināru lektors Tālis Kalnārs ir latviešu izcelsmes mežkopis no Velsas, Lielbritānijā. T.Kalnāram ir 50 gadus ilga pieredze meža apsaimniekošanā. Savā meža apsaimniekošanas praksē T.Kalnārs ir pielietojis tikai izlases cirtes jeb mūžīgā meža modeli, kā šo meža apsaimniekošanas modeli sauc pats semināra vadītājs. «Es neesmu tik bagāts, lai meža apsaimniekošanā izmantotu kailcirtes,» tā sava meža apsaimniekošanas modeļa izvēli pamato T.Kalnārs. Šobrīd T.Kalnārs pakārtoti ikdienas darbā pienākumiem, sava un citu meža īpašnieku piederošo mežu apsaimniekošana Velsā, darbojas arī Velsas meža pārvaldes un atsevišķu Lielbritānijas meža nozares uzņēmumu konsultatīvās padomēs. Dažus gadus atpakaļ T.Kalnārs par sasniegumiem mežsaimniecībā apbalvots ar Britu Impērijas ordeni.

Līdzdalība seminārā ir bezmaksas.

Nemot vērā, ka dalībnieku skaits ierobežots, lūgums pieteikties līdzdalībai seminārā pa tālr. Preiļu virsmežniecībā: 53-81781 vai 6-410476.

G.Jurāne

INFORMĀCIJA

Par ērkšķogu noderīgumu

Dārzā sākam lasīt ērkšķogas. Ko tad mums var dot ziemeļu vīnogas?

Ērkšķogu augļi ir bagāti ar bioloģiski aktīvām vielām, un tās ar panākumiem var izmantot gan ārstniecībā, gan arī kā vērtīgu diētisko produktu. Gatavos augļos ir daudz citronskābes, bet negatavojušos atrasta dzintarskābe. Skābums atkarīgs gan no šķirnes, gan laika apstākļiem. Cukuru (glikozes, fruktozes) satāvs palielinās, ogām gatavojoties, bet pārgatavojoties cukura daudzums un skābums samazinās.

Ērkšķogas ir bagātas ar pektīnvielām. 100 gramos svaigu ogu ir 0,6-1% pektīna.

250-300 gramu svaigu ogu var apgādāt pieaugušu cilvēku ar diennakti nepieciešamo askorbīnskābes devu. Tās satur arī daudz E vitamīna. Šajās ogās tā ir vairāk nekā sarkanajās jānogās, zemenēs, apelsīnos, ķiršos, bumbieros.

Ērkšķogās folijskābes ir tikpat cik upenēs, apelsīnos. Folijskābes daudzums, ogām pārgatavojoties, palielinās. No minerālvielām — bagātīgi satur kālija sāļus. No mikroelementiem ir dzelzs, jods, cinks, varš un fluors. Ogas satur līdz 2% šķiedrvielu, tāpēc šīs ogas nav ieteicams lietot kuņģa un divpadsmitpirkstu zarnas čūlas saasinājuma laikā, kā arī ja ir enterīts un kolīts ar noslieci uz caureju. Ērkšķogas iesaka, ja ir hroniski aizcietējumi, ateroskleroze, hipertonijs.

Ieteicams lietot mazasinības, asinsizplūdumu gadījumā. Tautas medicīnā ogas lieto kā žulti un urīnu dzenošu līdzekli, kā arī, ja ir asinsvadu kapilāru pazeminātā izturība, kas saistīta ar asināšanu.

RECEPTĒ. 1 ēdamkaroti ogu aplej ar 200 ml verdošu ūdeni. Vāra 10 minūtes, atdzesē, nokāš. Lieto pa ceturtdaļai glāzes 4 reizes dienā, pievienojot cukuru.

So novārījumu iesaka, ja ir gremošanas trakta slimības, aizcietējumi un kā urindzenošu līdzekli.

Kīrbju un ērkšķogu sula

Uz 1 litru kīrbju sulas ņem tikpat ērkšķogu sulas. Cukuru un citrona miziņu — pēc garšas.

Sulu karsē līdz 90° C 3-4 minūtes, karstu salej tīros noslēdzamos traukos, pasterizē 8-10 minūtes.

Pēc preses materiāliem

Tiek uzsākta tehniskās dokumentācijas izstrāde Daugavpils ielas Preiļos rekonstrukcijai

Pamatojoties uz ISPA projekta «Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinā» realizāciju Preiļu pilsētā 2005. gadā, ir paredzēta Daugavpils ielas kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija.

Paralēli rekonstrukcijas darbiem ir ielānota arī Daugavpils ielas lietusūdeņu kanalizācijas izbūve, brauktuves seguma un gājēju ietvju seguma izbūve posmā no pilsētas centra līdz veco dzirnavu caurteikai. Preiļu novada dome nolēma uzdot SIA «Ūdens projekts» veikt tehniskā projekta 1. kārtas izstrādi minētajiem darbiem. Nepieciešamie līdzekļi Ls 4248 tiks piešķirti no novada domes budžeta sadaļas «Komunālā saimniecība».

M.Paegle,
Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste

STUDENTU VASARA

Starp Īriju un Latviju

19 gadus vecais Aleksandrs Čerņavskis un viņa māsa, 17 gadus vecā Rita Čerņavska (attēlā) 2003./2004. mācību gadu pavadīja Īrijā, Korkas pilsētā studējot un mācoties. Īrijā dzīvo šo abu jauniešu mamma, kura arī bija idejas par jauniešu dzīvi un mācībām Īrijā autore. Aleksandram un Ritai Latvija tagad ir ārzemes — vieta, uz kurieni atbraukt vasarā, dzimtā vieta, bet ne dzīvesvieta. Viņi stāsta par iespaidiem, kas gūti, salīdzina dzīvi Latvijā un Īrijā.

— Kā jūs nokļūvat Īrijā?

Rita: — No sākuma uz Īriju aizbrauca mamma. Un tad viņa piedāvāja, vai es nevēlos pēc pamatskolas beigšanas braukt uz Īriju un mācīties tur. Es nevarēju palaist garām šādu iespēju.

Aleksandrs: — Pirmoreiz uz Īriju aizbraucu pirms diviem gadiem. Aizbraucu pie mammas ciemos uz vasaru, tur arī nedaudz pastrādāju. Tā bija laba vasara, man iepatikās dzīve Īrijā. Arī pagājušajā gadā brīvdienās devos uz Īriju. Aizbraucot uz Īriju, mamma ieteica paskatīties, kādu izglītību piedāvā vietējās mācību iestādes. Aizgāju, iesniedzu dokumentus, un mani uzņēma. Tad izdomāju, ka nav īpašas jēgas braukt atpakaļ uz Latviju, ja varu studēt šeit. Samaksa par studijām Īrijā ir līdzīga kā Latvijas augstskolās, tāpēc nolēmu palikt.

— Kā jūtaties, dzīvojot Īrijā?

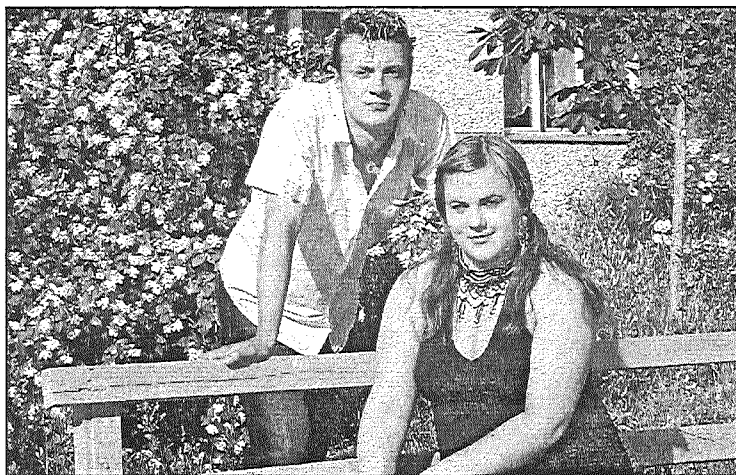
R: — Īstenībā tur ir baigi forši. Tur ir ļoti draudzīgi cilvēki, laba skola, tās darbinieki ir labsirdīgi un atsaucīgi. Kopumā man patīk Īrija.

A: — Sajūtas ir interesantas. Es tur jutos diezgan vientuļš, man bieži ir garlaicīgi. Ar māsu man nepatīk izklaidēties, vienatnē īsti nekur nevar aiziet. Man ir pāris draugi, bet viņi strādā, reti ar viņiem satiekos.

— Pastāstiet par mācībām.

R: — Es mācos meiteņu vidusskolā — *St. Aloysius*. Īrijā pārsvarā ir skolas, kurās mācās vai nu tikai puīši, vai tikai meitenes. Ļoti retas ir jauktas skolas. Manuprāt, ir labāk, ja puīšiem un meitenēm ir atsevišķas skolas. Tās liek vairāk pievērsties mācībām. Pēc skolas mēs vienlaigā satiekamies ar puīšiem. Man labāk patīk mācīties skolā, kurā ir tikai meitenes.

A: — Es mācos Korkas ekonomikas koledžā (*Cork College of Commerce*) starptautisko tirdzniecību un E-biznesu (*International Trade and E-business*). Problēmas man, galvenokārt, sagādā angļu valoda, kurā notiek studijas, jo tā man nekad nav bijusi stiprā puse. Tomēr pēc pāris mēnešu mācībām pie angļu valodas pieradu. Pirmo studiju gadu esmu veiksmīgi pabeidzis. Šajā koledžā man jāmācās vēl viens gads, un tad es iegūšu augstāko

profesionālo izglītību starptautiskajā tirdzniecībā ar Austrumeiropas valstīm. Ja veiksmīgi pabeigšu šo mācību iestādi, tad nākošgad domāju doties studēt uz Velsu — tur iegūt bakalaura grādu starptautiskajā tirdzniecībā.

— Kādas ir galvenās izglītības sistēmas atšķirības starp Latviju un Īriju?

R: — Īrijā ir savādāka punktu sistēma, skolēni tiek vērtēti pēc zināšanu līmeņiem, nevis pēc ballem. Jau vidusskolā katram skolēnam ir jāizvēlas, ko viņš grib mācīties padziļināti. Ir daži noteikti priekšmeti, piemēram, angļu valoda, matemātika, sports un vēl daži, ko jāmācās obligāti, bet pārējos ikviens var brīvi izvēlēties. Es izvēlējos padziļināti mācīties biznesu, bioloģiju un zīmēšanu. Pastāv iespēja, ka nākotnē darbošos kādā ar mākslu saistītā sfērā.

A: — Īrijā speciālisti tiek sagatavoti jau sākot no vidusskolas. Pēc pamatskolas beigšanas skolēni izvēlas savu nākotnes profesiju, un mācās tikai tos priekšmetus, kas viņiem būs nepieciešami turpmākai izglītības ieguvei. Īru vidusskolā netiek mācīti 15 un vairāk mācību priekšmeti, kā tas ir Latvijas vidusskolās. Tur pasniedz kādus 6 vai 7 mācību priekšmetus. Bet visi tie tiek pasniegti padziļinātā veidā. Izglītības līmenis, manuprāt, tur ir ļoti zems, jo man šogad pirmajā kursā koledžā mācīja praktiski to pašu, ko biju jau apguvis Preiļu ģimnāzijā biznesa ekonomisko pamatu stundās. Klāt nāca tikai pāris jauni priekšmeti.

— Kādas ir iespējas pavadīt brīvo laiku? Kā jūs to pavadāt?

R: — Brīvo laiku pavadu darbojoties visdažādākajās sfērās. Esmu jaunatnes kluba padomes locekle. Dažādiem apdzīvotiem Īrijas rajoniem ir savi jaunatnes klubi. Visus šos klubus pārrauga jaunatnes kluba padome. Mēs šajā padomē pieņemam ar jaunatni saistītus lēmumus, rīkojam pasākumus. Es spēlēju futbolu un mēģinu spēlēt Īru nacionālo spēli komogī (angl. val. — *comogy*). Komogī čempionātā, kas norisinājās starp vietējām skolām, mūsu skolas komanda jau 12. gadu pēc kārtas ieguva pirmo vietu. Esmu iesaistījies arī projektā, kas saistīts ar foto mākslu. Turklāt es vēl ne-

daudz nodarbojos ar teātra spēli. Esmu piedalījies dažādu izrāžu iestudēšanā — pagaidām spēlēju vien otrā plāna lomas, taču ir cerība kādreiz būt arī galvenajai aktrisei. Kopumā es mēģinu darboties visur, kur vien varu — cenšos būt ļoti aktīva.

A: — Brīvajā laikā bieži vien skatos televizoru, dažādas filmas. Es spēlēju minifutbolu. Piedalījos arī minifutbola čempionātā, kurā mēs kļūvām par uzvarētājiem, ieguvām kausu. Arī ar draugiem reizēm braucam kādās ekskursijās, aplūkojam Korkai tuvākās pilsētas. Ir pabūts arī okeāna krastā. Diezgan bieži apmeklēju kinos. Kamēr vasarā biju Īrijā, drusku piepelnījos, strādādams par dārznieka palīgu.

— Kādi ir iespaidi tagad, kad esat uz kādu laiku atgriezušies Latvijā?

R: — Lieta, kas mani ļoti pārsteidz, ir cenas. Dzīvojot Īrijā, es ļoti ilgošos pēc Latvijas cenām, jo šeit tās ir aptuveni trīs reizes zemākas. Tagad cenšos izmantot šo cenu starpību un iepirkties. Galvenie pirkumi ir dažādi apģērbi, jo Īrijā tie ir ļoti dārgi. Vēl pa gadu ir izmainījušies daudzi cilvēki — gan izskata un vecuma ziņā, gan arī attieksmē pret dzīvi.

A: — Šeit ir siltāks laiks un siltāka draugu kompānija. Preiļos man ir ļoti daudz pazīstamu cilvēku. Latvijā ir vairāk iespēju pavadīt brīvo laiku, var labāk izklaidēties ar draugiem. Man patīk aizbraukt apskatīt Latvijas pilsētas, kaut vai brīvajā laikā pastāigāties pa Preiļiem, iedzert kādu alīnu. Turpretim Īrijā ir vairāk iespēju profesionālai izaugsmei un peļņai. Tā ir valsts, uz kuru jābrauc nopelnīt naudu, kuru pēc tam var realizēt Latvijā.

— Un kādas ir atšķirības starp Latviju un Īriju puīšu un meiteņu ziņā?

R: — Diezgan grūts jautājums. Puīši ir forši gan šeit, gan tur. Latvijā parasti puīši ar meitenēm kontaktējas, jo mācās vienā skolā, šeit attiecības veidojas draudzīgas, bet arī ar diezgan lielu aizspriedumu piederu. Bet Īrijā, ja ir kāds pazīstams puīsis, tad viņš nav iepazīts skolā. Līdz ar to veidojas savādākas, tuvākas attiecības.

A: — Starp meitenēm šajās

abās valstīs ir ļoti liela atšķirība. Īrijā ir ļoti daudz tādu apaļīgu meiteņu. Protams, var arī atrast smuku irieti, bet man labāk patīk tās ārzemnieces, kas ir atbraukušas uz Īriju. Taču visjaukākās un pievilcīgākās ir Bāltijas valstīs dzīvojošās meitenes. Tieši tāpēc, esot Latvijā, cenšos izbaudīt visu, ko var sniegt latviešu meitenes. Un panākumi nav peļami.

— Kādi ir jūsu nākotnes plāni? Domājat palikt uz dzīvi Īrijā, vai arī atgriezīsieties Latvijā?

R: — Es domāju palikt Īrijā. Man vēl divus gadus ir jāmacās vidusskolā, pēc tam es vēlētos mācīties kādā no Īrijas augstskolām. Es grasos studēt vai nu interje-dizainu, vai arī kaut ko saistītu ar drāmu un teātri. Taču pagaidām vēl neesmu izšķīrusies par labu kādai no šīm iespējām. Sekošu līdzī situācijai, kāda ir Latvijā un Īrijā, un tad arī izlemšu, kura būs mana turpmākā mājvieta. Latvija man vienmēr paliks kā vieta, kur atbraukt vasaras brīvlaikā. Preiļi būs manā sirdī, tā ir vieta, kur jutos labi, man šeit ļoti patīk.

A: — Par šo jautājumu man grūti spriest. Man vēl gads jāmacās koledžā, bet pēc tam man ir iespēja braukt mācīties bakalaura studiju programmā. Pieļauju arī iespēju, ka varētu dzīvot Latvijā, piemēram, Rīgā vai Ventspilī.

— Aleksandri, tu mācies starptautisko tirdzniecību. Varbūt tev ir idejas, kā Latvija varētu uzlabot savu ekonomisko stāvokli?

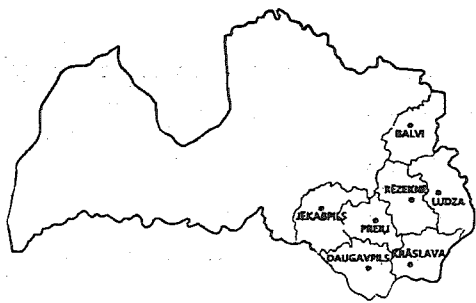
A: — Īrija ir valsts, kura pārsvarā pārtiek no precu tranzīta. Arī Latvija varētu kļūt par tranzīvalsti, jo tā atrodas ļoti labā ģeogrāfiskā pozīcijā. Pagaidām Latvijai ir ļoti augsti eksporta un importa tarifi, tas nav īpaši izdevīgi. Valstij vajadzētu samazināt šos tarifus, jo tad mēs piesaistītu vairāk tranzīta, ekonomika no tā tikai iegūtu. Eiropa visu savu eksportpreci ved caur Īriju, jo tur ir ļoti lēti muitas tarifi. Anglijā šie tarifi ir augsti, tāpēc arī Anglija nav tranzīvalsts.

— Tavš tēvs un vectēvs ir keramiķi. Vai nesaredzi kādu iespēju arī paties darboties šajā tautas amatniecības jomā?

A: — Īrijā ļoti maz cilvēku nodarbojas ar tautas amatniecību. Viņi taisa dažādus suvenīrus, bet šis bizness nav īpaši populārs. Īri visbiežāk veido dažādas akmens skulptūriņas, nodarbojas ar zīmēšanu un gleznošanu. Mēs ar tēti apspriedām iespēju nodarboties ar māla izstrādājumu eksportu uz Īriju. Mums Latvijā ir pazīstami daudzi keramiķi, kuri arī vēlētos izdevīgāk pārdot savu produkciju. Īrijā sastopamie māla izstrādājumi nav izteiksmīgi, latviešu māla darinājumi ir krāšņāki par Īrijā sastopamajiem traukiem, kuri importēti no tādām valstīm, kā Turcija, Francija un tamlīdzīgi. Tāpēc šādam biznesam būtu perspektīva.

J.Micāns

KAIMIŅU RAJONOS

Rīgas policisti patrulēja Rēzeknē

Pagājušajā pirmdienā Rēzeknē bija ieradies Galvenās ceļu policijas pārvaldes priekšnieks Visvaldis Puķīte. Specrota, kas viņu pavadīja, vairākas stundas kontrolēja ceļu satiksmi dažādās pilsētas un rajona vietās.

Kā «RV» pastāstīja specrotas komandieris Vincs Kručkavskis, patrulēšanas laikā trīs autovadītāji pie stūres bija sēdušies dzērumā, trijos gadījumos konstatēti atļautā braukšanas ātruma pārkāpumi, divi brauca bez vadītāja apliecības, trīs aizturēti par agresīvu braukšanu. Pavisam dažu stundu laikā sastādīti 14 protokoli.

«Rēzeknes Vēstis»

BALVU RAJONĀ

Mūzika ceļ tuvāk debesīm

Divas nedēļas Viļakā dzīvoja un muzicēja pūšamo instrumentu orķestris no Vācijas. Tie bija mūziķi no Ruseinas draudzes. Orķestra diriģents Frīdels Bols uzskata, ka mūzikai baznīcā ir īpaša loma – tā cilvēkam palīdz tuvināties Dievam.

Draudzība starp Viļakas un Ruseinas draudzēm ilgst jau desmit gadu garumā, par to jāpateicas mācītājiem Eināram Alpeim un Johanam Kānam. Vācijā tradicionāli draudzēs pastāv pūšamo instrumentu orķestri. Tie muzicē ne tikai dievkalpojumos, bet arī labvēlības pasākumos, veco ļaužu mājās, uz ielām. Savu māku mūziķi gribēja parādīt arī Latvijas cilvēkiem. Viņi visi ir amatieri un ikdienā dara dažādus darbus. Orķestrantu vidū ir santehniķis, grāmatvedis, pensionāri, studenti.

«Dzīve šeit atšķiras no tās, kādu dzīvojam Vācijā,» teica diriģents. «Šī atšķirība ir vairāk pozitīva, jo latvieši ir ļoti draudzīgi un viesmīlīgi. Esam patīkami pārsteigti par to, cik ļoti ieinteresēti cilvēki klausās mūsu mūziku. Lielākā daļa orķestrantu Latvijā ir pirmo reizi un iespaids par jūsu valsti viņiem veidojas labs. Uz Viļaku atbraucām mūsu mācītāja Johana Kāna mudināti.»

Frīdels Bols atzīst, ka mūzika baznīcā skan ļoti labi un dievkalpojumus padara krāšņākus. Tāpēc Vācijā draudzēs ir kori un orķestri. Latvijas kultūrā baznīcām raksturīgi tikai kori.

Orķestranti dzīvoja Viļakas ģimenēs. Vāciešos pašos mīt sacensības gars, tāpēc viņiem grūti saprast, ja blakām skaistai mājai ar sakoptu pagalmu redz nekoptu māju, stāstīja viņi, Daugavpils universitātes studente Diāna Golovina, kas visas dienas bija kopā ar ciemiņiem. Viņiem ļoti

garšojis medus un citi lauku labumi. Patīcis tas, ka visi produkti ir svaigi – zemenes, dilles, lociņi no dārza.

Zviedrijā mācījās taupīt mežu

Žiguru mežniecības mežziņa vietniece Dace Vanaga piecas dienas iepazinās ar Zviedrijas pieredzi meža īpašnieku apmācību organizēšanā. Pēc atgriešanās viņa laikraksta žurnālistiem stāstīja, ka Zviedrijā ir izstrādāta ilglaicīga un skaidra meža politika, kuru dzīvī ievieš Nacionālā mežu pārvalde. Tās struktūra ir līdzīga Latvijas Meža dienesta struktūrai. Meža likumi Zviedrijā liberāli – tie tikai nosaka robežas, kuras nedrīkst pārkāpt, lai nekaitētu dabai. 60 procentus no Zviedrijas teritorijas klāj meži. Valstī ir 250 tūkstoši privāto meža īpašumu, kuru vidējā platība ir 45 hektāri. Cirša-

nas pieteikumu, kurā norādīta veicama darbība, dabas aizsardzības un citas likumu prasības, kuras tiks ievērotas izstrādes laikā, meža īpašnieks mežniecībai nosūta sešas nedēļas pirms darbu uzsākšanas. Ja mežniecības darbinieki šajā laikā nenosūta atteikumu cirst, tad īpašnieks var uzsākt mežstrādes darbus. Ciršanas tiesības īpašnieki parasti nodod mežizstrādes firmām, kuras pašas ievēro visus darba aizsardzības pasākumus.

Blakus modernajai mežizstrādes tehnikai kopšanas cirtēs itin bieži tiek izmantoti arī zirgi. Sagatavotajiem kokmateriāliem tiek piešķirts izcelsmes sertifikāts, kurš koksnī pāvada līdz zāģētavai. Koksnī pirms nogādāšanas zāģētavā uzmēra neatkarīgi eksperti. Pēc šiem mērījumiem tiek veikta samaksa meža īpašniekiem.

Zviedrijā ir gan ļoti lielas zāģētavas, gan arī nelieli ģimenes uzņēmumi, kuros līdz ar īpašnie-

kiem strādā 5-6 cilvēki. Šādas nelielas kokzāģētavas gadā pārstrādā ap 2000 kubikmetriem un sekmīgi iekļaujas koksnē tirgū.

Zviedri lielu uzmanību pievērš dabas aizsardzībai. Viņi nekautrējas atzīt, ka savulaik pieļāvuši daudz kļūdu, tāpēc pašlaik stingri seko līdzi tam, lai ekonomiskās intereses būtu līdzsvarā ar dabas aizsardzības prasībām, atzina Dace Vanaga. Intensīvās mežsaimnieciskās darbības rezultātā valstī ir palicis maz vecu mežaudžu, tāpēc tās cenšas atstāt neskartas. Mazākās šo audžu platības īpašnieki saglabā brīvprātīgi, bet par lielākajām un īpaši vērtīgajām audzēm valsts maksā kompensācijas. Īpaši tiek saglabātas mitraines, un kur to nav, applūšina mazvērtīgas teritorijas, radot labvēlīgus augšanas apstākļus mitrumu mīlošiem augiem un kukaiņiem.

«Vaduguns»

JĒKABPILS RAJONĀ

Aknīstes psihoneiroloģiskajai slimnīcai tuvojas 50 gadu jubileja

Augustā Aknīstes psihoneiroloģiskās slimnīcas kolektīvs atzīmēs 50 gadu jubileju kopš slimnīcas dibināšanas. Tā sāka darbu 1954. gada septembrī, kad saskaņā ar to laiku ieskatu par šādu slimnieku ārstēšanu tika atrasta «maļā vieta kolonijas dibināšanai» – garīgi slimi cilvēki. Vecā muižas ēka, kur tolaik atradās skola, tika pielāgota slimnīcas vajadzībām, bet skolu pārcēla uz Gāršenes pili.

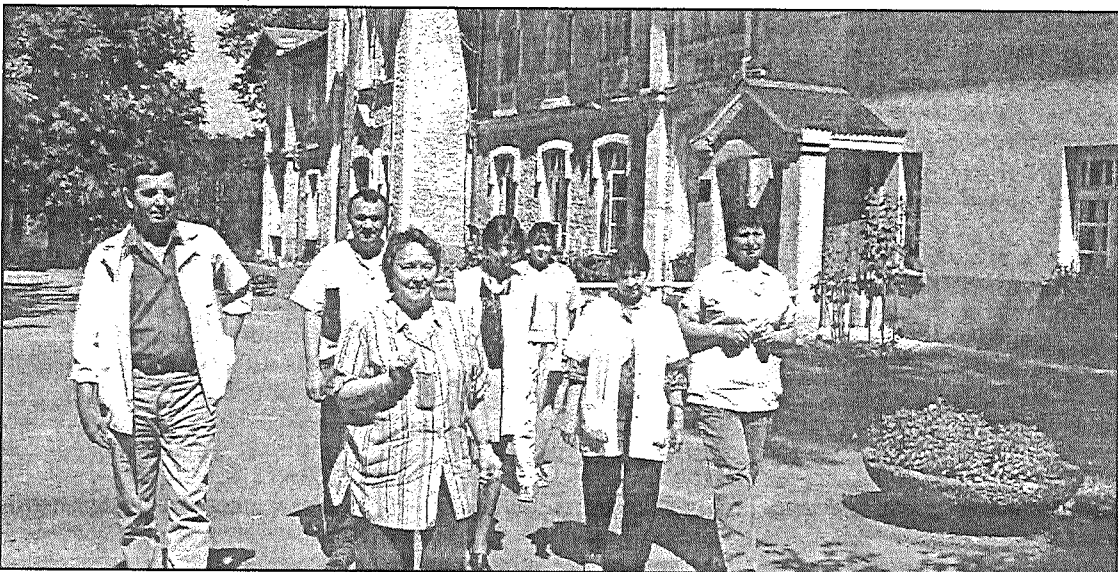
Svinību dienā 27. augustā paredzēts apbalvot ilggadējos slimnīcas darbiniekus, būs svētku cieņasts, mūzika un dejas, uzaiņināti arī viesi no citām Latvijas psihoneiroloģiskajām slimnīcām. Pavisam tādu valstī ir desmit. Patlaban slimnīcā strādā 273 darbinieki, ārstējas vidēji 420 slimnieku, saimniecība izaugusi līdz trim ārstniecības korpusiem, sešām nodaļām, kā arī ir vairākas palīgēkas un mājas personālam.

Pēc darbinieku arodorganizā-

cijas vadītājas Skaidrītes Pudānes domām, būtiskākās izmaiņas pēdējos gados ir vērojamas attieksmē pret slimniekiem. Mainoties valsts iekārtai, garīgi slimos cilvēkus vairs necenšas izolēt, bet tieši otrādi – dara visu, lai viņi izārstētos un atgrieztos sabiedrībā kā pilnvērtīgi tās locekļi. Tomēr, lai radikāli izmainītu situāciju psihoneiroloģisko pacientu dzīvē, vēl daudz darāmā. Visvairāk trūkst naudas grupu māju izveidošanai, kur vairāki slimnieki varētu dzīvot pastāvīgi sociālā darbinieka uzraudzībā, tomēr par sevi rūpētos paši. Tomēr centieni šajā virzienā esot. Ar Sorosa fonda atbalstu jau izstrādāts tehniskais projekts pirmās šādas mājiņas izveidošanai.

«Mēs mēģinām samazināt slimnieku skaitu, tomēr brīvu vietu nav. Trūkst arī medicīnas māsu. Te ir smagi strādāt, vienai medmāsai ir daudz pacientu.

Tomēr ir arī daudz darīts. No pēdējiem lielākiem veikumiem

● Pirms 50 gadiem ārstniecības iestāde sāka darbu vienā ēkā. Tagad vecajam korpusam no mainīts jumts, bet pati slimnīca izvietota daudzās ēkās, kas te sabūvētas vēlākajos gados.

var atzīmēt to, ka vecākajam korpusam ir uzlikts jauns jumts, daudzviet nodaļās ir veikti kosmētiskie remontī, tiek uzlaboti un

piemēroti standartiem sanitārie mezgli,» stāstīja Skaidrīte Pudāne. Starp citu, viens pacients slimnīcā ārstējas kopš 1955. gada, no pa-

šiem tās pirmssākumiem.

«Brīvā Daugava»

RĒZEKNES RAJONĀ

Kokļu dienas Latgalē

Etnogrāfisko kokļu spēlētāji no Rīgas, Rēzeknes, Madonas, Jēkabpils, Ērgļiem, Varakļāniem un Cēsaines jau trešo gadu pēc kārtas pulcējās Dekšāru pagasta Madžuļos pirms pieciem gadiem mūžībā aizgājušā kokļu meistara Donata Vucyna mājās. Piecpadsmit gadus ar viņa rokām «Riekstu» mājās tapa 10, 11 un 12 stīgu

kokles, kas vairāk bija pazīstamas Latgales novadā. Tās iecienījuši folkloristi ne vien Latvijā, bet arī ārzemēs – ASV, Kanādā, Austrālijā, Beļģijā, Baltkrievijā un Lietuvā.

Kokļu dienas šogad tika rīkotas ar Kultūrkapitāla fonda un Varakļānu domes atbalstu. To laikā notika savstarpēja saspēlēšanās

un pieredzes apmaiņa, kā arī kokļu spēles mācīšana jauniešiem. Bija iespēja noskatīties videoierakstus no Donata Vucyna arhīva, aplūkot mūzikas instrumentu izstādi, pasēdēt pie kopīga uguns-kura, izdejoties. Kokļu dienu noslēgumā Varakļānos notika noslēguma koncerts.

«Rēzeknes Vēstis»

KRĀSLAVAS RAJONĀ

Dagdā godināja saimnieces

Jau septīto reizi Dagdā plaši svinēja Annas dienu, kas izsenis tiek uzskatīta par visu saimnieču dienu. Pirms trim gadiem šie svētki tika apvienoti ar starptautisko mūzikas festivālu. Tāds notika arī šogad.

Starptautiskā mūzikas festivāla «Annas Dagdā 2004» pasākumu ciklu ievadīja svētā Mise Dagdas katoļu baznīcā, kur notika aizlūgums par svēto Brigitu un Annu. Pēc tam ļaudis devās uz amat-

niecības gadatirgu, kur klātesošās Annas tika aicinātas no liela groza izvilkt sev dāvanas – saimniecībā noderīgas mantas.

Nākamajā dienā Dagdas ezera krastā notika pludmales volejbola sacensības, vēlāk sākās svētku koncerts. Uzstājās kolektīvi no Dagdas, Andrupenes, Ezerniekiem, Preiļiem, Viļņas, Madonas, Rēzeknes.

«Ezerzeme»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

SPORTS

Preiļu vieglatlētiem vairākas godalgotas vietas

Jūlijā beidzās Latvijas jaunatnes sporta centra Latvijas Republikas 57. skolēnu sporta spēles vieglatlētikā vairākās vecuma grupās. Vairākas godalgotas vietas izcīnīja sportisti no Preiļiem.

1991./92. g. dz. zēnu un meiteņu komandu sacensībās Preiļi ar 100 gūtajiem punktiem izcīnīja 12. vietu. Godalgotas vietas un vairākus punktus komandai izcīnīja sekojoši vieglatlēti: 2 km soļošanā 3. vieta Aijai Gavarei — 11:32,0; tāllēkšanā 2. vieta Ingai Mūrniecei — 4,75 m.

1989./90. g. dz. zēnu un meiteņu vecuma grupā godalgotas vietas izcīnīja: 800 m skrējienā 2. vieta Aigaram Indrikovam — 2:07,00; 1500 m skrējienā 3. vieta Aigaram Indrikovam — 4:29,5; diska mešanā (1 kg) 1. vieta Richardam Ivanovam — 41,86 m; 3000 m soļošanā 3. vieta Anitai

Kažemākai - 16:28,2.

Junioru vecuma grupā (1985./86, 1987./88., 1989./90. g. dz.) godalgotas vietas izcīnīja: 2000 m skrējienā ar kavēkļiem 1. vieta Aijai Čači — 7:19,6, 3. vieta Līgai Bramanei — 7:46,0; 110 m/b 1. vieta Vitālijam Jekimovam — 15,27 un 14,7; 1500 m skrējienā 3. vieta Aijai Čači — 5:02,68; 3000 m soļošanā 2. vieta Lāsmāi Stankevičai — 17:05,0; 3000 m soļošanā 3. vieta Anitai Kažemākai — 16:41,7; 5000 m soļošanā 2. vieta Jānim Mīčulim — 25:36,8, 3. vieta Jānim Čaunānam — 28:02,3; 5000 m soļošanā 2. vieta Mārtiņam Pastaram — 24:08,6; lodes grūšanā (3 kg) 3. vieta Sabīnei Šņepstei — 10,15 m; stafetē 4/100 3. vieta Andrejam Klementjevam, Imantam Petrovam, Vitālijam Jekimovam, Jānim Anspakam — 45,48. Komandu sacensībās Preiļi ar 271 iegūto punktu ierindojās 12. vietā.

Futbola čempionāts tuvojas izšķirošajām spēlēm

Spēļu tabula pēc sešām nospēlētām kārtām:						
«Cerība 86»	5	5	0	0	23 - 6	15
«LVM»	6	4	0	2	33 - 20	12
«VUGD»	6	4	0	2	22 - 17	12
«Skujiņas 90/91»	6	3	0	2	16 - 15	9
«Cerība 88»	5	3	0	2	17 - 13	9
«Latvenergo»	6	1	1	4	10 - 11	4
«Parks»	6	1	1	4	18 - 22	4
«2. vidusskola»	6	1	0	5	16 - 43	3

No 20. līdz 29. jūlijam notika vairākas Preiļu novada futbola čempionāta spēles. Rezultāti: «Skujiņas 90/91» — «LVM» 6:1 (Aigars Indrikovs — 2, Ervīns Veigulis — 2, Jānis Jaudzems, vēl vienu reizi pretinieki raidīja bumbu savos vārtos; Ingars Šņepsts), «VUGD» — «2. vidusskola» 7:2 (Jevgēnijs Koļesnikovs — 3, Vladimirs Baranovs, Andrejs Nikiforovs, Oļegs Ivanovs, Intars Vaidods; Ritvars Kļaviņš, Igors Cvetkovs), «Parks» — «Latvenergo» 1:1 (Andrejs Tarasenko; Sergejs Gavrilovs), «Skujiņas 90/91» — «Latvenergo» 4:1 (Lauris Vilcāns — 2, Aigars Indrikovs, Jānis Jaudzems; Uldis Undrasols), «LVM» — «2. vidusskola» 15:3 (Mārtiņš Pizelis — 5, Ingars Šņepsts — 3, Intars Matisāns — 3, Aldis Adamovičs — 2, Ilmārs Madelāns — 2; Ritvars Kļaviņš — 3), «Cerība 86» — «Parks» 3:1 (Raimonds Jaudzems, Ivars Stupāns, Juris Spēlmanis; Andrejs Tarasenko), «VUGD» — «Cerība 88» 5:0 (Ainārs Turčinskis — 2, Jevgēnijs Koļesnikovs — 2, Vladimirs Baranovs), «Cerība 86» — «Skujiņas 90/91» 6:2 (Ivars Stupāns — 2, Raimonds Jaudzems — 2, Vadims Skutelis, Juris Spēlmanis; Ervīns Veigulis, Jānis Jaudzems), «Cerība 88» — «2. vidusskola» 8:0 (Ervīns Žihars - 4, Rolands Putāns — 2, Elmārs Želvs, Jānis Trofimovs), «VUGD» — «Parks» 5:4

(Ainārs Turčinskis — 2, Andrejs Nikiforovs — 2, Jevgēnijs Koļesnikovs; Vladimirs Pitkevičs — 2, Andrejs Tarasenko, Māris Pauriņš), «LVM» — «Latvenergo» 3:2 (Mārtiņš Pizelis, Aldis Adamovičs, Ingars Šņepsts; Sergejs Gavrilovs, Aigars Vilcāns), «VUGD» — «Skujiņas 90/91» 2:1 (Vladimirs Baranovs, Ainārs Turčinskis; Jānis Jaudzems), «Latvenergo» — «2. vidusskola» 4:3 (Sergejs Gavrilovs — 2, Edgars Soldāns, Aleksandrs Aleksejevs; Igors Cvetkovs, Vadims Aleksejevs, Deniss Bahanovs), «Cerība 86» — «LVM» 5:2 (Ivars Stupāns — 3, Vadims Skutelis, Juris Spēlmanis; Mārtiņš Pizelis, Andris Vaikulis), «Cerība 88» — «Parks» 4:3 (Ervīns Žihars — 2, Elmārs Želvs, vēl vienu reizi pretinieki raidīja bumbu savos vārtos; Vitālijs Turčinskis — 2, Andrejs Tarasenko).

Rezultatīvākie spēlētāji: Mārtiņš Pizelis («LVM») — 11 vārti, Jevgēnijs Koļesnikovs (VUGD) — 8, Ivars Stupāns («Cerība 86») — 8.

Nākamās spēles notiks: 3 augustā 17:00 «Parks» — «Skujiņas 90/91», 18:00 «Cerība 86» — «2. vidusskola», 19:00 «Cerība 88» — «LVM», 20:00 «VUGD» — «Latvenergo»; 5. - 6. augustā 18:00 un 19:00 notiks pirmās ¼ fināla spēles.

V.Ozoliņš

POLICIJAS ZIŅAS

Apzaga traktoru

19. jūlijā policija saņēma iesniegumu no Rudzātu pagasta iedzīvotāja Leona par to, ka no viņam piederošā traktora «LTZ - 55» nozagts degvielas augstspiediena sūkņi, akumulators un starteris, nodarot materiālo zaudējumu 250 latu apmērā.

Izdarīja pašnāvību

19. jūlijā Līvānos, individuālā uzņēmuma «DEKA» teritorijā pie garāžām ar šautu brūci galvā tika atrasts 1967. gadā dzimušā Jura liķis. Viņš ar pistoli tika izdarījis pašnāvību.

Nočiepa no veikala stenda

19. jūlijā Preiļos no veikala «Tehnikas pasaule» nozagta triecienurbjmašīna «DEWALT». Radīts materiālais zaudējums 232 latu apjomā.

Aizveda ķēvi

21. jūlijā Saunas pagastā no lauka nozagta 1931. gadā dzimušajam Romuāldam piederošā ķēve. Nodarīti 330 latu zaudējumi.

Pieķerta nelikumīgā tirdzniecībā

21. jūlijā Aglonā no savām mājām 1968. gadā dzimui Inese nelikumīgi tirgoja alkoholiskos dzērienus. Uz vainīgo personu sastādīts paskaidrojums un izņemti 3,5 litri kandžas.

Zādzības ar ielaušanos

21. jūlijā, uzlauzot durvis, iekļūts SIA «ISIDA NV» galdniecības cehā un nozagtas dažādas mantas, radot materiālo zaudējumu 376 latu apmērā.

Tajā pat dienā, uzlauzot kokzāģētavas durvis, ir iekļūts zem-

nieku saimniecības «Vairogs» kokzāģētavas telpās un no turienes nozagts motorzāģis un kokmateriālu pakotājs. Radīti 450 latu lieli zaudējumi.

Sajā datumā, izsitot balkona logam stiklu, iekļūts SIA «Kniks» veikalā Pelēčos un no turienes nozagti alkoholiskie dzērieni, cigaretes un pārtikas produkti.

Huligāniskas darbības

23. jūlijā administratīvais pārkāpuma protokols sastādīts uz 1951. gadā dzimušo Fjodoru no Līvāniem. Viņš veica sīko huligānismu. Šāds protokols 23. jūlijā sastādīts arī par Vārkavas pagasta iedzīvotāju Valdi, kurš dzimis 1976. gadā. Viņš veica huligāniskas darbības pret 1949. gadā dzimušo Teklu un sabojāja viņas velosipēdu.

25. jūlijā huligāniskas darbības alkohola reibumā veica 1965. gadā dzimušais Fjodors no Līvāniem. Sastādīts ATP. 30. jūlijā. būdams alkohola reibumā, 1965. gadā dzimušais Juris no Rožupes pagasta veica huligāniskas darbības, par ko tika sastādīts administratīvais pārkāpuma protokols.

Nodega klēts un pagrabs

23. jūlijā no neuzmanīgas rīkošanās ar elektroiekārtu Riebiņu pagastā nodega 1955. gadā dzimušajai Anastasijai piederošā klēts un pagrabs.

Neprot braukt, kā pieklājas

24. jūlijā, vadot automašīnu «M 2141» pa ceļu «Ančkini - Pilišķi», 1935. gadā dzimušais Pēteris nepalaida pa galveno ceļu braucošo automašīnu «VAZ 2105», kuru vadīja 1960. gadā dzimusi Valija, kā rezultātā notika

sadursme. Bojātas abas automašīnas, cietušu nav. 26. jūlijā pa ceļu «Līvāni - Preiļi» alkohola reibuma stāvoklī automašīnu «Audi Kabrio» vadīja 1981. gadā dzimušais Ainārs. Pārkāpums gada laikā veikts atkārtoti. 28. jūlijā Preiļos, būdams alkohola reibuma stāvoklī, 1978. gadā dzimušais Anatolijs, vadot automašīnu «BMV-320», netika galā ar vadību, nobrauca no ceļa braucamās daļas un iebrauca kokā, kā rezultātā bojāta automašīna. 30. jūlijā, vadot automašīnu «Ford Sierra», 1970. gadā dzimušais Guntis Upmalā sadūrās ar pretimbraucošo automašīnu «Mazda», kuru vadīja 1966. gadā dzimis Valērija. «Mazda» vadītāja ar sasitumiem nogādāta Preiļu slimnīcā.

Apzog svētku svinētājus

23. jūlijā Rušonas pagasta Zolvā «Būvnieku svētkos 2004» no balvu fonda nozagtas dažādas mantas, kas atradās nojumē. Notiek izmeklēšana.

Sagrieza riepas

26. jūlijā Līvānos 1970. gadā dzimušais Anatolijs konstatēja ka ir sagrieztas viņa automašīna «SAAB - 900» četras riepas.

Elektroiekārtu zādzības

26. jūlijā Rudzātu pagastā 1937. gadā dzimušajam Pēterim no neaizslēgtiem mājās bēniņiem pazudis motorzāģis «Jonsered - 2040», nodarot saimniekam materiālo zaudējumu 260 latu apmērā. 27. jūlijā Vārkavas pagastā pa caurumu šifera sienā iekļūts kaltē, no kuras izdarīta elektromotoru un elektroskaitītāja zādzība. Vainīgās personas tiek noskaidrotas.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Ceļu policija pastiprina uzmanību satiksmes drošībai

Ceļu policija pievērs pastiprinātu uzmanību satiksmes drošībai uz rajona ceļiem. Šādu informāciju sniedza Preiļu rajona policijas pārvaldes kārtības policijas ceļu policijas priekšnieks INDULIS SURKULIS.

Par laimi, tieši asiņainajā jūlija statistikā, kad valstī dzīvības ceļu negadījumos zaudēja 50 cilvēki, Preiļu rajons savu melno ieguldījumu nav devis. Tomēr nedisciplinētu, agresīvu un dzērumā braucošu vadītāju skaits uz ceļiem palielinājies arī rajonā. Arī negadījumos iesaistīto cilvēku un bojāto automobiļu skaits varēja būt mazāks. Kopumā kopš gada sākuma Preiļu rajonā uz ceļiem gājuši bojā četri cilvēki, 36 guvuši ievainojumus. Jūlijā noticis tikai viens ceļu satiksmes negadījums, kurā bija cietušais, taču kopējais negadījumu skaits ir ļoti liels - 35.

Joprojām liels to vadītāju skaits, kas pie stūres sēstas dzērumā. Jūlijā aizturētas 35 personas, kas mašīnu vadījušas dzērumā. Tas ir vairāk nekā vidējais rādītājs iepriekšējos mēnešos.

Ceļu policijas dežūru grafiks ir pārkārtots, patruļas dislokāciju vietu shēma izstrādāta tāda, lai pēc iespējas aptvertu visu rajonu, arī attālākās vietas Aglonā, Silajānos, kurās līdz šim ceļu polisti iegriezās retāk. Viens no darba

paņēmieniem ir slēptā metode. Ceļu policijas darbinieki kontrolē situāciju uz ceļiem policijas dienesta mašīnās, kurām nav trafareta apzīmējuma. Par acimredzamu satiksmes noteikumu pārkāpumu tiek paziņots otrai policijas ekipāžai, kas puskilometru tālāk noteikumu pārkāpēju aiztur. Tiek lietoti arī ātruma noteicēji, kas līdz šim bija aizliegti, jo tie nekad atbilstoši apstiprināti. Tie tiek lietoti gan atklātā, gan slēptā veidā. Kopš 1. jūlija par braukšanu dzērumā tiek aizturēti un saukti pie atbildības arī velosipēdisti un mopēdisti. Reizi nedēļā ceļu policija patruļē katrā pagastā.

Mainījusies ceļu policijas darba būtība. Vairs nav jāstādā noteikt skaits administratīvo pārkāpumu protokolu, bet gan jāsniedz servisa pakalpojumi, palīdzot cilvēkam droši un ērti pārvietoties pa ceļu, konstatējot un izolējot tos, kas traucē citiem.

Uz ceļiem palielinās satiksmes intensitāte. Kā atzina Indulis Surkulis, analizējot materiālus par satiksmes negadījumiem, ļoti daudzos gadījumos vadītājiem ir visai mazs braukšanas stāžs - trīs, seši mēneši un ļoti vāja pieredze.

Kopš 1. jūlija ieviestie soda punkti nav sods, bet integrēta mērvienība, lai varētu noteikt, kādus noteikumus braucējs ir pārkāpis. Soda punkti tiek piešķirti par

ātruma pārsniegšanu, mašīnas vadīšanu alkohola reibumā, agresīvu braukšanas stilu, rupjiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem. Piešķirtie soda punkti tiek ievadīti datorā, kas nonāk Valsts policijas informācijas centrā Rīgā, bet tālāk - uz CSDD datu bāzi un tajā uzskaitīti. Vismaz 30 braucēji rajonā jau nopelnījuši pa astoņiem soda punktiem.

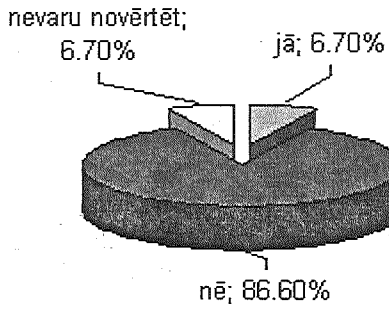
Ceļu satiksmes negadījumi pārsvarā izraisīti dzērumā. Tikai ļoti reti šādos gadījumos konstatēts mazs promiņu skaits. Starp ierībiem vadītājiem daudz jauniešu - deviņpadsmitgadīgi, divdesmitgadīgi.

Runājot par satiksmes drošības uzlabošanu, Indulis Surkulis atzina, ka vēl nebūt ne visas iespējas ir izsmeltas. Būtu vēlams, lai par saviem iedzīvotājiem vairāk par rūpētos pašvaldības. Lai uzlabotu riskanto un gājējiem nedrošo situāciju Preiļos, Aglonas un Rēzeknes ielas krustojumā, jāierīko luksofori, kas regulē gājēju iešanu. Nevietā, ielas likumā ierīkota gājēju pāreja pirms siera rūpnīcas dzīvojamā namu kvartāla, kur tā nav pārskatāma no pilsētas puses. Pārejas Preiļos ir šauras, vāji apzīmētas. Pirms skolām nav ceļa zīmju ar atstarojošu dzeltenu krāsu. Preiļu centrā būtu lietderīgi uzlikt videonovērošanas kameru.

L.Rancāne

Aptaujas rezultāti internetā (no 26. jūlija līdz 1. augustam)

Vai ceļu policijas darbiniekiem ir atbilstoša profesionālā kompetence un izglītības līmenis?

«Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

Pārdod

1-istabas privatizētu dzīvokli ar ērtībām, 2. stāvs, Preiļu centrā. Tālr. 5322767; māju Preiļos. Tālr. 9488414; kīpu presi «Veldzer», ruļļu presi «Krone-125»...

Pārdod auto un rezerves daļas

VW Golf III, 1991.g., 1.8i, ķiršu, 5-durvis, st. past., no Vācijas, 2250 EUR. Tālr. 6592786; Ford Escort, 1991.g., 1.6i, pelēks met., universāls, ekstras, no Vācijas, 1490 EUR...

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

Bezmaksas PRIVĀTSLUDINĀJUMS

Rubrika

Derīgs līdz 5. augustam.

Table with 13 columns and 1 row for user registration details.

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtiņa — viena zīme.

Iesniedzēja vārds, uzvārds

Adrese, tālr.

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,24 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 1-53-07057.

Bez maksas NETIEK PUBLICĒTI: apsveikumi, līdzjūtības, sludinājumi par individuālo uzņēmējdarbību, iepazīšanos, zemes, sertifikātu, kokmateriālu, malkas pirkšanu un pārdošanu vaurumā, telpu irēšanu un izīrēšanu, l/s produktu pirkšanu un pārdošanu vaurumā.

AUDI - 80 (1985.g.izl., centrālā atslēga, piekabes āķis, TA līdz 06.2005., teicamā stāvoklī, Ls 530). T. 9277581; BMW - 318i (1983.g.izl., bez TA). T. 9929560; BMW - 318i (1992.g.izl., lūka, tonēti stikli, tumši zila, signalizācija) vai maina. T. 6398751;

NISSAN PRIMERA (1993.g.izl., dizelis, 2.0, el. pakete, universāls, lietie diskī). T. 9420120; NISSAN PRIMERA (2.0, 1994.g.izl., sedans, inžektors, jaļš metāliks, 5 pakāpju ĀK, el. stikli, spoguļi, lūka, stereo, ABS, centrālā atslēga, stūres pastiprinātājs, pretaiždzīšanas ierīce). T. 9489937;

imobilizēti, jaunas riepas. T. 9275858; diskus (lietos, R-13, ar riepiem, nobalansētas, 4 gab. - Ls 40), el. šujmašīnu. T. 6488410; dzinēju LT (2.4D, labā stāvoklī), VOLVO rezerves daļām. T. 6378178;

savācējpiekabi "Sigulda - 3" (siena, labā tehniskā stāvoklī, Ls 900). T. 6427920, 4690433; siena presi "Kurgistan", siena ārdītāju, zirgvilkmes grābekļi pārtaisītu priekš MTZ. T. 9681009, 9860680;

Pērk

4-istabu dzīvokli Līvānos, vēlams 2. stāvs. Tālr. 9294660; motocikla «Minka» motoru. Tālr. 5321535; betona maisītāju. T. 9584241;

Pārdod dzīvniekus

slaucamas govī 1. un 3. laktācijas. Tālr. 9501617; govī. Tālr. 5323788, 9511842; aunu (šķirnes). T. 6134969;

Dažādi

steidzami Irēju dzīvokli Preiļos. Tālr. 6327743.

Kā jūs vērtējat konkursa «Jaunais vilnis» rezultātus? Kādas ir jūsu domas par uzvarējušo grupu «Cosmos»?

Valija Samuilova,
a/s «Preiļu siers»
darbiniece no
Preiļiem:

— Es domāju, ka uzvarēja tie, kas tiešām bija pelnījuši uzvarēt. Man patika arī Norvēģijas pārstāvja uzstāšanās, arī citi dziedātāji parādīja labu sniegumu. Iespējams, ka latvieši uzvarēja tādēļ, ka žūrijā bija daudz Latvijas pārstāvju. Grupas «Cosmos» dziedāšanas veids ir interesants, pievilcīgs. Vāru novēlēt šai grupai pierādīt sevi ārpus Latvijas robežām.

Inta Akentjeva un Viktorija Kirillova,
Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēknes
no Preiļiem:

— Uzskatām, ka tas ir ļoti jauki, ka uzvarēja grupa «Cosmos». Viņi bija atšķirīgi no citiem konkursa dalībniekiem, tāpēc, mūsaprāt, jau agrāk bija skaidrs, ka uzvarēs tieši «Cosmos». Viņu dziedāšanas veids mums patik — tas ir kaut kas jauns, līdz šim nedzirdēts. Liekas, ka viņi varētu gūt labus panākumus arī Eiropas dziesmu konkursā.

Edijs Pastars,
Preiļu Valsts
ģimnāzijas audzēk-
nis no Priekuliem:

— Man patika tas, ka uzvarēja latviešu grupa. «Cosmos» tiešām parādīja labu līmeni — it īpaši otrajā konkursa dienā. Varbūt esmu patriotiski noskaņots, bet man liekas, ka viņi tiešām bija daudz labāki par pārējiem izpildītājiem. Grupas «Cosmos» dziedāšanas stils nav tāds, kas man patik vislabāk, taču šajā konkursā viņi nodziedāja godam. Šajā konkursā tika vērtēta tieši dziedātāju balss, tāpēc latviešu grupa bija pārāka par citām, bet citos konkursos, kuros vērtē tieši dziesmas, «Cosmos» varētu būt mazāki panākumi.

Ainis Noviks,
uzņēmējs no
Preiļiem:

— Konkursa rezultātus vērtēju pozitīvi. Man patika šis konkurss. Veids, kā grupa «Cosmos» izpilda dziesmas, man ļoti patik. Es domāju, ka viņi bija galvastesu pārāki par citiem izpildītājiem. Šai grupai ir visi ceļi vaļā, domāju, ka viņi var kļūt populāri arī ārvalstīs.

Iveta Belousova,
skolotāja
no Preiļiem:

— Es esmu priecīga par to, ka «Cosmos» uzvarēja šo konkursu. Šī grupa man patika vislabāk. Arī viņu dziedāšanas stils ir ļoti jauks, šādi izpildot dziesmas, viņi var kļūt ļoti populāri un atzīti. Lai tikai viņiem saglabājas vēlme izpildīt šādu mūziku.

J.Micāns

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Baltijas Krievu institūta
Rēzeknes filiāle
īsteno programmas:

- Tiesību zinātnes
- Sabiedriskās attiecības
- Uzņēmējdarbības vadība

specializācijas:

- menedžments (firmas vadība)
- informācijas sistēmas vadība

Studiju formas — vakara

Studiju ilgums — 4-4,5 gadi

Dokumentu pieņemšana

līdz 15. augustam:

pirmdien, trešdien no 10.00 līdz 11.00;
otrdien, ceturtdien no 16.00 līdz 17.00.

Adrese: Dārzu 21/17, Rēzekne,
LV-4600. Tālr. (371)46-24896,
46-24741, 6481642.

e-mail: bki_rez@rez.edu.lv

Резекненский филиал
БРИ
проводит обучение
по программам:

- Правоведение
- Общественные отношения
- Управление предпринимательской деятельностью

Специализации:

- менеджмент (управление фирмой)
- информационные системы в управлении

Форма обучения — вечерняя

Срок обучения — 4 — 4,5 года

Прием документов до 15 августа:

Понедельник, среда — с 10.00 до 11.00;
Вторник, четверг — с 16.00 до 17.00.

По адресу: Дарзу 21/17, Рēzekne, LV-4600
Тел. 46-24896, 46-24741, 6481642

e-mail: bki_rez@rez.edu.lv

Uzņēmēj, 31. decembris
nav aiz kalniem!

Profesionāla palīdzība
reģistrācijai

KOMERCREĢISTRĀ.

Tālr. 5307056-6162288.

Par detaļplānojuma izstrādes
uzsākšanu un sabiedrisko
apspriešanu

Līvānu novada dome ir uzsākusi detaļplānojuma izstrādi Līvānu pilsētā teritorijai starp Domes ielu un Dubnas upi posmā no gājēju tilta līdz autotiltam, kurā ietilpst zemes gabali ar kadastra apzīmējumiem: Nr. 7611-004-0202, Nr. 7611-004-0201, Nr. 7611-004-0205, Nr. 7611-004-0207.

Rakstiskus priekšlikumus par minētās teritorijas perspektīvo attīstību iedzīvotāji var iesniegt Līvānu novada domes būvvaldē (Rīgas ielā 77, Līvānos, 3. stāvs, 303. kabinets) līdz 2004. gada 4. septembrim.

Līvānu novada dome

Latgales Finanšu un investīciju kompānijas Preiļu filiāle pieņem:

- ✓ kredītu pret nekustamo īpašuma ķīlu,
- ✓ pensionāriem: aizdevumus bez ķīlas, fizingu bez pirmās iemaksas.

Preiļi, Raiņa bulvāris 19, 8 kab. Līvānos (tikai otrdienās, iepriekš jāpiezvana) kultūras nama ēkā. Tālr. 5324164, 9142145.

Firma meklē izremontētas
NOMAS TĒLPAS VEIKALAM
Preiļu un Līvānu centrā.

Vēlams pirmais stāvs, platība 60-80 m².
Tālr. 9505289 darba laikā, 7973541.

PĒRK zemi pie ūdenstilpnēm
jebkurā platībā.

Tālr. 6162288.

SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.

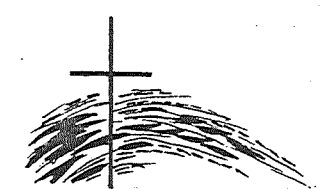
Samaksa tūlītēja

Tālr. 42807, 9161121.

SIA «AIBI» pērk zirgus,
liellopus, jaunlopus, aitas.

Samaksa tūlītēja

Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728,
9445135.

Nav tēva, nav... Nē, visu mūžu
dzīvos
Tēvs manās atmiņās un manos
darbos būs.
Un savus vārdus labos, vārdus
gudros
Vēl ilgi grūtā brīdī talkā dos.

Izsakām visdziļāko līdzjutību mūsu
darbiniekam Agrim Baikam,
TĒVU mūžības ceļā pavadot.

A/s «Latvijas Gāze»
Jēkabpils iecirkņa kolektīvs

Nu mūžs ir noslēdzies,
Stāv ozols pagalmā un skatās,
Kā aiziet tēvs caur vārtiem
Savās mūža takās.

Skumju brīdī esam kopā ar Egilu
Baiku, TĒVU smiltājā izvadot.

SIA «Līvānu mājas un logi»
kolektīvs

Abonē presi lētāk!

NOVADNIEKS

sadarbībā ar

LATVIJAS PASTS

pieāvā

Preses kokteilis

akcija visam 2004. gadam.

Abonējiet
uz vienādu
periodu

kopā
ar jebkuru
akcijā
pieteikto
žurnālu.

Akcijas dalībniekiem
žurnāla abonementa
cena par 10% lētāk!

NOVADNIEKS

Uzziņas par akcijai pieteiktajiem žurnāliem un abonementu cenām:
pa bezmaksas tālruni 8008001, internetā www.pasts.lv nodajā Abonēšana,
ikkatrā Latvijas Pasta nodajā.